

24. MÁJ 2015

„A Ten, ktorý
sedel na tróne,
povedal:
Ajhľa, všetko
tvorím nové.
A ešte povedal:
Napíš, že tieto
slová sú verné
a pravé.“

Zjavenie Jána

21,5

Zborový list
Cirkevného zboru ECAV
na Slovensku Kežmarok

Kniha kníh

Ján Herich

*Vstúp a svieť slovo nášho Pána,
čo Duchom Svojím obživuje.
Skľoň sa k nám ako matka zrána,
keď dieťa svoje ku dňu pripravuje:*

*Vstúp a svieť v našich srdciach
chorých,
kde temno sídli tisícerych vášní;
odkiaľ sa derú bolestivé stony,
tam pokoj zasej, svetlo zažni.*

*Vstúp a svieť v našich domácnostiach,
za stôl si sadni ako Prvý hosť.
Nech Tebe patrí naša pocta,
veď ty si pravý Ducha skvost.*

*Vstúp a svieť v našich kostoloch,
na oltár zlož sa, ľuďu do svetla.
Príď ako živý posol nebies, pôsobiaci
Boh,
nech Tvoje pravdy ku nám prehovorí.*

*Vstúp a svieť v cirkvi Svojej,
krvou Krista vykúpenej z hriechu.
Ju dažďom tichým polej,
aby bola ľudstvu ku prospechu.*

*Vstúp a svieť ako jediná
zákonom svätosti.
Po cestách Božích voď si nás,
milosťou uhoď.*

(CL 1978, 139)

Obsah

Dary Ducha Svätého v zborovej praxi	3
Letnice – narodeniny cirkvi	4
Utrpenie a Boh	7
Turíce, zelený sviatok.....	12
Môžeme žiť ako Božie deti.....	13
Žijeme v časoch Cirkvi a Ducha Svätého	17
Kresťanské Letnice – Židovský Šavuot.....	21
Verím v Boha, aj napriek prieskumu.....	25
Pozoruhodné pokánie jedného expremiéra.....	27
Povedali o... Duchu (Svätom)	28
Slávni evanjelici v Kežmarku IX..	29
Úryvok	35
O vnitrní lásce k Duchu Svatému..	36
Šibi ryby, masné ryby	37
Správy z kresťanského sveta	39
Slovom i obrazom	40

Dary Ducha Svätého v zborovej praxi

1 Korinským 12: 7;11

**A každému je daný prejav Ducha na (všeobecný) úžitok;
ale všetko toto pôsobí jeden a ten istý Duch,
ktorý rozdeľuje každému osve, ako chce.**

Dary Ducha Svätého v zborovej praxi sú veľmi dôležité. Ak je niečo v živote dôležité – musí to mať prioritu. Zamyslime sa teda nad tým, **akú prioritu má v našej evanjelickej (aj kežmarskej) zborovej praxi „Charisma“ = dar milosti**, ktorý udeľuje Pán cirkvi ako sám chce - všetkým živým údom cirkvi. Prečo som uviedol slovo „živým“? No, lebo „mŕtvym“ je dar nanič! Mŕtvy nehybne leží alebo sedí, niekedy aj spí. Nepočuje, nečiní pokánie, nemení sa, neslúži – proste zostáva pre Boha neoživeným, neprebudeným k životu, neznovuzrodeným k spolupráci. Teda nepoužiteľným, pasívnym človekom. Nechcel som tým povedať – nespaseným! Povedal som iba – nepoužiteľným k službe! To to je veľmi vážna vec. Nikto z nás, ak by bol majstrom – trebárs stolárom – by neporozdával vzácne pracovné nástroje mŕtvym, lenivým alebo „spiacim“ učňom.

To prvé, čo je pri daroch dôležité povedať – je, že pramene z Ducha života a prinášajú rozvoj života, jeho rozmach v celom spoločenstve.

To druhé je o obraze cirkvi: Pavol tvrdí, že cirkev je **duchovný organizmus – dokonca Telo!** A to Telo nie hocijaké – priam Kristovo. Telo, ktoré má údy, orgány, končatiny, schopnosti – ktorými spolupracuje na konečnom výsledku. Aplikácia tohto učenia je, žiaľ, v našej cirkvi v plienkach. I keď vás nechcem znechutiť – ale povzbudiť, nemôžem inak! V našich zboroch zväčša slúži iba jeden úd – farár, nanajvýš s niekoľkými bohoslužobnými asistentmi. Kostolník, kurátor, dozorca. Stačí? Veru nestačí! Život cirkevného spoločenstva sa predsa nemôže „točiť“ iba okolo jedného služobníka. A predsa sa točí...! Áno, problém je na dvoch stranách: niektorí duchovní sa boja pustiť laikov do aktívnej služby. Boja sa, čo spraví „laický živel“ s cirkvou. Ale na oplátku aj mnohí laici sú spokojní vo svojej pasivite – a nechávajú s bohorovným pokojom všetko v cirkvi na duchovných. Veď sú za to platení! A potom cirkev vyzerá – ako vyzerá!

To tretie, čo chcem povedať, je fakt, že **bez darov Ducha Svätého toho veľa v zborovej praxi nenarobíme. „Ak Hospodin nestavia dom...“** – pokračova-

nie určite poznáte. Bohu nemôžeme upierať a umenšovať Jeho právo a Jeho zámer porozdávať rozmanité dary Svojim služobníkom. Keď sa On rozhodol, že chce mať „mnoho kňazov“ zapojených do služby vo Svojich zboroch – nemôže Mu predsa v tomto brániť synoda, biskup, senior ani farár! Taká je Božia vôľa a na nej treba pracovať. Len tak sa môže stať, že cirkev bude prekvitať v rozmanitosti služby a jej výsledkoch. Bohu ide o ľudský život. Veľkonočné udalosti o tom podávajú radikálnu výpoveď. Pán Ježiš neprišiel založiť náboženstvo, zorganizovať rituály a zahájiť stavbu modlitební a kostolov. Zaujíma Ho stav chrámov ľudských sŕdc. Za tie zomiera, za ich večné bytie prináša výmennú obeť. Premýšľajme nad tým, ako byť Telom Kristovým v spoločnej službe. Nech Pán zmobilizuje naše „miestne Telá“ k hlbkej vzájomnosti a spoločnej službe.

Lubo Badiar, synodál a dozorca CZ Košice

Letnice – narodeniny cirkvi

Svätodušné sviatky, Zoslanie Ducha Svätého, Letnice, Turíce, Rusadle, Zelené sviatky... Koľko krajov, toľko názvov a pritom jeden a ten istý význam. Ale akoby pri Vianociach a Veľkej noci tieto sviatky ustúpili do pozadia – čo, žiaľ, vidíme aj v návestvosti bohoslužieb. Je to možno aj preto, že Svätodušné sviatky nesprevádza žiadna svetská reklama a nákupná atmosféra: nestavia sa stromček, nedávajú sa darčeky, nemaľujú vajíčka, nikto nikoho nešibe, honosné hostiny sa nerobia... A predsa sú to tretie najvýznamnejšie sviatky cirkevného roka a okrem toho sú to narodeniny kresťanskej cirkvi, čo si dnes však málokto uvedomuje.

V gréčtine sa nazývajú tieto sviatky Pentecosté hémerá, čo znamená päťdesiaty deň. Tým sa pripomína 50. deň po Veľkej noci – po Vzkriesení, keď bol zoslaný na apoštolov Duch Svätý. V tento deň sa splnil prísľub pána Ježiša, že zošle Svojho Ducha.

Ani pri tomto sviatku sa neobídeme bez židovských dejín – Židia zase majú sviatok Šavu'ot alebo Sviatok týždňov, ktorý pripomína odovzdanie Desatora Mojžišovi na hore Sinaj a slávi sa 50 dní po Pesachu – židovskej Veľkej noci. Názov Svätodušné sviatky pochádza až z dôb uznania kresťanstva.

Symbolom Ducha Svätého sa stala holubica – v dávnejších dobách v niektorých kostoloch (napr. i na Spiši) vypúšťali počas bohoslužobných obradov živé holubice ako symbol Ducha Svätého a dokonca v strope boli pre ne urobené otvory!

Do 18. storočia trvali tieto sviatky podľa ustanovenia z r. 1094 tri dni, potom sa ustálili na súčasnú Svätodušnú nedeľu a Svätodušný pondelok.

Je neuveriteľné, ako je obdobie Svätodušných sviatkov poprepletané s pohanskými prvkami, ktoré dodnes nezanikli. Poukazuje na to dokonca aj názov Turíce – odvodený

podľa rohatého tura (dnes u nás už vymretý dobytok). Tur predstavoval pohanské božstvo plodnosti. S jeho maskou sa však chodilo a niekde ešte aj chodí predovšetkým na fašiangy.

Tento sviatok je – resp. bol taktiež spojený predovšetkým s tzv. otváraním a čistením studničiek (prameňov) a so sadením „májov“ (hoci Turíce sú pohyblivé a môžu pripadnúť aj na prvú tretinu júna) pred domami milovaných dievčat. (V niektorých našich kostoloch nachádzame bohatú výzdobu v podobe mladých briezok... nesúvisí to so starými pohanskými obyčajmi?) Turíce symbolizovala zelená farba prírody. Do domovov sa kvôli výzdobe nosili zelené ratolesti a bahniatka – pokiaľ ešte neodkvitli a predovšetkým liesky, ktoré mali údajne ochranné vlastnosti a odpudzovali všetko zlé – modernými slovami povedané – odpudzovali negatívnu energiu a nabíjali ľudí pozitívnou energiou. (Ako vidieť, ani po stáročiach, či tisícročiach sa ľudstvo nepoučilo a je verné pohanským tradíciám, resp. hlúposťiam.) Vyupratovali sa nielen domy, ale aj chlievy, stajne, stodoly a „pre istotu“ sa aj tam umiestnili zelené ratolesti brezy alebo liesky.

Na niektorých dedinách sa dodnes stavajú „máje“ (u nás tento zvyk je údajne známy až od 15. storočia, hoci má pôvod v starom Ríme) – vysoké stromy so zeleným vrcholcom, očistené od kôry a konárov, ozdobené farebnými stuhami i šatkami, v posledných časoch i fla-

šou pálenky – brezy, červené smreký atď. Aj tie mali pôvodne ochraňovať domy pred zlými duchmi a chorobami. Inde sa zase stavajú máje v noci z 30. apríla na 1. mája. Máje sa postavili do centra obce ako pre celú dedinu – pred kostoly, obecné domy, či hostince, a potom mládenci stavali v noci potajme máje pred domy svojich frajeriek. (V stredoveku vraj takýto máj znamenal prísľub manželstva!) Pred niektorými domami stálo i viac májov a potom nasledovala medzi mládeňcami bitka. Máje stavali nielen Slováci, ale napr. aj spišskí Nemci. Ak stál máj (Maibaum) pred domom, dievčina si mohla byť istá láskou svojho milého, ale ak nestál, znamenalo, že láska nemala hlboké korene, alebo – išlo o pyšné dievča a dom bez mája – to bola úžasná hanba! A ešte väčšia hanba bola, keď pred domom pyšného dievčaťa stála ošklbaná metla! V 18. storočí sa stavanie májov oficiálne zakázalo – údajne kvôli devastácii lesov (!), ale tieto zákazy sa onedlho začali ignorovať a máje sa stavajú dodnes.

Dnes sa na tieto zvyky pozeráme s úsmevom. Viac by sme si však mali uvedomiť, čo Svätodušné sviatky pre nás znamenajú.

Letnice. Horúce dni. Preplnený Jeruzalem. Rečový Babylon. Množstvo Židov z celého známeho sveta. A nielen Židov.

Dohadzujú sa obchody, pretriasajú novoty, ešte stále sa hovorí o zvláštnom mužovi, ktorého ukrižovali, ale viacerí videli, že vstal z mŕtvych, ba aj s nimi rozprával, dokonca ich sprevádzal a stoloval s nimi... Že by bol naozaj Božím synom?

Tu zrazu povstal zvuk z neba, ako keď sa prudký vietor valí. Všetci užasli a zahľadeli sa na budovu, kam hluk smeroval. Po chvíli sa spamätali a rozbehli tým smerom.

Vôbec nič sa nestalo. Nič sa nezosypalo. Naľakaní ľudia videli len pokojne sediacich dvanástich mužov. I ukázali sa nad tými dvanástimi rozdelené jazyky akoby z ohňa, usadili sa na každého z nich a Duch Svätý naplnil všetkých, takže začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť.

Zvedavci z Mezopotámie, Líbye, Egypta, Grécka i plno Rimanov užasli: títo dvanásti židovskí muži začali hovoriť v ich rodných jazykoch. Nevidané. Zázrak! Všetci žasli a v rozpakoch sa pýtali jeden druhého: Čo to má znamenať? Ale viacerí sa uškŕňali, robili si posmešky a hovorili: mladým vínom sa opili.

Zrazu sa všetci dvanásti muži postavili a jeden z nich prehovoril:

- Mužovia, Židia a všetci obyvatelia Jeruzalema! Pozorne počúvajte moje slová a uvedomte si toto: Tí-

to ľudia nie sú opití, ako sa domnievate, veď je iba deväť hodín ráno. Ide však o to, čo povedal prorok Joel: V posledných dňoch, hovorí Boh, vylejem svojho Ducha na každé telo a vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať...

- Kto je to? - spýtal sa ticho jeden z hromady užasnutých.

- Kéfas, či Peter, ako ho nazvali. Jeden z tých, čo chodil s tým ukrižovaným. Ale ticho, počúvaj, čo hovorí!

Peter so zvýšeným hlasom pokračoval ďalej:

- Počujte tieto slová: Ježiša Nazaretského Boh medzi vami potvrdil mocnými činmi, divmi a znameniami, ktoré uprostred vás, ako sami viete, vykonal Boh skrze neho. A tohto muža, vydaného na základe určeného Božieho zámeru, ste vy zmárnili tým, že ste ho rukou zločincov pribili na kríž. Boh ho vzkriesil a zbavil múk smrti, veď predsa nebolo možné, aby ho smrť držala vo svojej moci, - rozohňoval sa bradatý muž a všetci tí, čo boli v ten deň v Jeruzaleme, ho počúvali s doširoka otvorenými očami, ba aj ústami, pretože ešte stále boli otrásení z predchádzajúceho výjavu. - Tohto Ježiša vzkriesil Boh a my všetci sme svedkami toho.

A ešte dlho hovoril, no nikto sa z miesta nepohol. Keď skončil, mnohí ho vzrušene obkolesili.

- Čo teda máme robiť?

- Kajajte sa! A nech sa každý z vás dá pokrstiť v meno Ježiša Kris-

ta na odpustenie svojich hriechov. A prijmite dar Ducha Svätého. Dajte sa zachrániť z toho skazeného pokolenia, ktoré vraždí svojich prorokov, dokonca aj Syna Božieho!

A tí, čo ochotne prijali jeho slová, dali sa pokrstiť i pripojilo sa k nim v ten deň okolo tritisíc duší. Títo zotrvali v apoštolskom učení a v spoločenstve, pri lámaní chleba a v modlitbách. Takto sa narodila kresťanská cirkev.

Všetci veriaci boli pospolu a mali všetko spoločné. Predávali svoje nehnuteľnosti a majetky a rozdeľovali ich medzi všetkých – ako kto potreboval. Deň čo deň jednomyseľne zotrvali v chrámoch, po domoch lámali chlieb a požívali pokrm s plesaním a úprimným srdcom chváliac Boha a tešiac sa priazni všetkého ľudu. A Pán pridával deň čo deň zachránených k tomuto spoločenstvu.

Nora Baráthová

Utrpenie a Boh

(Kázeň z 3. nedele po Veľkej noci, 26. apríla 2015)

Všetci sme pred časom (24. marca 2015) zaregistrovali tragickú správu o páde lietadla nemeckej leteckej spoločnosti Germanwings, ktoré sa zrútilo nad francúzskymi Alpami so 150 cestujúcimi na palube. Túto tragickú nehodu podľa všetkého spôsobil psychický skrat 28-ročného Andreasa Lubitza, ktorý podľa vyšetrovateľa zatajil pred zamestnávateľom svoju práceneschopnosť, spôsobenú psychickými problémami a potvrdenú lekárom. Túto skutočnosť odhalila polícia pri prehliadke jeho bytu v zdravotnej dokumentácii. Pri podobných tragických nehodách sa neraz pýtame: A kde bol Boh? Prečo neochránil tých 150 nevinných ľudí na palube lietadla? Táto udalosť sa stala tesne potom, ako som sa vrátil z Iránu, kde som 6x letel. A tak mi hneď hlavou preletelo, čo všetko sa môže stať, keď človek sedí na palube lietadla a podobnej katastrofe nijako nedokáže zabrániť.

Vo februári sme si kládli podobné otázky, keď médiá prezentovali správu o poprave egyptských kresťanov, ktorí boli unesení do Líbye. Líbyjskí militanti, hlásiaci sa k extrémistickej organizácii Islamský štát, zverejnili video, ktoré zachytáva, ako kresťania oblečení do oranžových kombinéz kráčajú po pláži, pričom každého z nich sprevádza maskovaný militant oblečený v čiernom. Nakoniec kresťania pokľaknú a militanti im zotnú hlavy. Kde bol Boh, keď niečo ta-

ké dopustil? Prečo človek pre svoju vieru musí zaplatiť životom? Ľudia v dnešnej dobe veľmi citlivo vnímajú podobné skutočnosti a neraz si kladú otázku: Ako môžeme veriť, že existuje Boh, ktorý je všemohúci, všadeprítomný a milujúci, keď dopustí takéto tragédie? Veď predsa podobné skutočnosti sú dôkazom toho, že Boh buď neexistuje, alebo potom nie je všemohúcim a milujúcim Bohom.

Sú to veľmi ťažké otázky, na ktoré sa nedá odpovedať jednou vetou. Dnes by sme preto chceli spoločne uvažovať nad témou utrpenia a bolesti. Ku tejto téme som vybral krátky biblický text: **„Radujte sa s radujúcimi a plačte s plačúcimi!“** Možno tento text je trochu zvláštny a pravdepodobne sme ho doposiaľ nespájali s utrpením. Ale keď si uvedomíme, kedy človek plače a prečo plače, tak v pozadí sa nám vždy objaví nejaké utrpenie alebo krivda, niečo, čo človeku spôsobuje bolesť. Apoštol Pavel v tejto súvislosti nás vyzýva, aby sme s tými, ktorí prežívajú vo svojom živote utrpenie spôsobujúce plač, plakali – to znamená pomáhali im ho niesť.

Ak dnes máme hovoriť, prečo Boh dopustí na človeka utrpenie, tak v prvom rade je potrebné, aby sme si uvedomili, že človek nachádzajúci sa v utrpení potrebuje najprv našu službu, našu pomoc a až potom prichádza akási doktrína – dogma, ktorá definuje alebo vysvetľuje podstatu ľudského utrpenia. Človeku, ktorý sa nachádza v utrpení nepomôže, keď za ním prídem a vysypem na neho celé vrece dogiem a múdрых poučiek, prečo sa v jeho živote objavilo utrpenie. Takýmto spôsobom jednali Jóbovi priatelia, ktorí za ním prišli a hľadali dôvod, prečo Jóba postihla obrovská životná tragédia. To Pán Boh od nás nechce. Bohu sa nepáči, že Jóbovi priatelia namiesto pomoci, ktorú mu mali preukázať, filozofovali a ku tomu zvrátene. To znamená, že s trpiacim človekom mám najprv plakať a slúžiť mu a až po-

tom prichádza skúmanie, hľadanie a vysvetľovanie. Túto skutočnosť je potrebné mať stále na pamäti, keď budeme hovoriť o utrpení.

Položme si teda prvú otázku: **Prečo Boh dovolí utrpenie?** Pokiaľ chceme nájsť odpoveď na túto otázku, musíme sa vrátiť na prvé stránky Biblie. Tam čítame, že Boh stvoril človeka, a keď sa na neho pozrel, tak skonštatoval, že Jeho dielo je dobré. Človek je dobrým Božím dielom. A to v nás evokuje otázku: Kto je človek? Čo činí človeka človekom? Čo ho odlišuje od zvierat? My vieme, že človek bol stvorený na obraz Boží. Dalo by sa veľmi dlho diskutovať o tom, čo to všetko znamená. To, že sme stvorení k obrazu Božiemu, znamená, že sme boli stvorení so slobodnou vôľou. Ak nás Pán Boh stvoril ako slobodné bytosti, tak človek má možnosť sa rozhodovať pre dobro i zlo. A my všetci vieme, že človek si v záhrade Éden vyvolil zlo. Dôsledok tohto rozhodnutia je katastrofálny – utrpenie. Do dňa, pokým človek nezhrešil, ani nevedel, čo je to utrpenie. Človek sám si vybral utrpenie, keď sa vzbúril proti Bohu. Vo chvíli, keď Adam s Evou jedli zo zakázaného ovocia, zhrešili a zvolili si cestu utrpenia. Utrpenie je teda ovocie hriechu. Zem sa tak stala prekliatou – to znamená, že sa stala miestom utrpenia. To všetko si vybral človek.

My žijeme niekoľko tisíc rokov po týchto udalostiach, ale oni sú nezvratne späté s naším životom, pretože človek sa už rodí do tohto sveta s dedičným hriechom – s náklonnosťou k zlému, s náklonnosťou k neposlušnosti voči Bohu. To znamená, že vo svojom živote robíme zlé rozhodnutia, ktorými spôsobujeme nielen sebe, ale aj druhým rozličné utrpenie – ako je pád lietadla nad francúzskymi Alpami. To nie Pán Boh rozhodol, že lietadlo spadlo vo francúzskych Alpách, ale hriech človeka. Rovnako Pán Boh nerozhodol, že by bolo potrebné popraviť egyptských kresťanov. Boh nemôže za vojny a koncentráky. Za tým všetkým stoja zlé – hriechne ľudské rozhodnutia. Takže na tú pôvodnú otázku, prečo dovolí Boh utrpenie, musíme odpovedať, že človek sám si vybral utrpenie, ktoré je dôsledkom našej hriechnosti.

Potom tu pred nami stojí druhá otázka: **Prečo Boh nepovie utrpeniu „Dost!“?** Prečo ho neskončí? Na základe Božieho slova vieme, že Pán Boh jedného dňa povie utrpeniu „Dost!“ O tomto dni čítame: *„Videl som nové nebo a novú zem, lebo prvotné nebo a prvotná zem sa pominuli a mora už niet. A počul som mohutný hlas od trónu: Ajhľa, stánok Boží s ľuďmi; prebývať bude s nimi a oni budú Jeho ľudom a On, Boh, bude s nimi, zotrie im každú slzu z očí a smrť už viac nebude, ani smútok, ani plač, ani bolesť už viac nebude, lebo prvotné sa pominulo“* (Zj 21,3.4). Zjavenie Jánovo nám jednoznačne hovorí, že tomuto utrpeniu bude koniec. Ale prečo s tým Boh neskončí už teraz? To je pre nás tajomstvom. Pri skúmaní tejto otázky nám môže byť pomocou text, ktorý zapísal apoštol Peter: *„Pán nemešká so za-*

slúbením, ako sa niektorí nazdávajú, že mešká, ale vám zhovieva, lebo nechce, aby niekto zahynul, ale aby sa všetci dali na pokánie (2Pt 3,9).

Z biblického pohľadu nemáme iné vysvetlenie ako to, že Pán Boh je omnoho múdrejší než sme my a drámu tohto sveta ešte neuzavrel. Zhovieva nám, aby sme sa dali na pokánie. Niektorí ľudia Ho za to odsudzujú a povedia, že v takom prípade oni v Boha neveria. Veď to je potom hlúposť, keď Boh nezasiahne hneď so svojou spravodlivosťou. To však nič nemení na skutočnosti, že Boh existuje a vo Svojej neskonalej múdrosti ešte s týmto svetom neskončil.

Tretia otázka, ktorá sa často vyskytuje na perách človeka, je: **Tak prečo Boh neuberie aspoň z toho najhoršieho zla?** Prečo Boh dovolil koncentráky, pád lietadla a smrť nevinných? Prečo Boh dovolí páchať násilie na deťoch? Táto otázka je tak trochu zavádzajúca. Ako môžeme vedieť, od koľkého zla nás Pán Boh ušetril?

To som si uvedomil po jednom výlete, keď sme boli pred tromi rokmi na Lazisku. Po nás na túto chatu prišla ďalšia skupina s deťmi. A majiteľ chaty – môj spolužiak mi potom telefonoval. „Vieš, čo sa nám stalo? Jedno dieťa tak nešťastne skočilo do bazénu, že tu pristál vrtuľník a odvážali ho do košickej nemocnice.“ Vtedy som si uvedomil, od koľkého zla nás Pán Boh chráni, pretože, čo bránilo tomu, aby sa aj nám stalo niečo podobné, a to si nechcem ani len predstaviť, čo všetko by to spustilo, či už voči mojej osobe alebo cirkevnému zboru. Koľko by tu bolo výčitiek, obvinení, nenávisti a krutých pohľadov. Hriech by páchal ešte ďalší hriech. Vďaka Bohu, že nás ochraňoval doposiaľ na každom mládežníckom výlete, a to od mnohého zla, o ktorom ani len netušíme. Prosme, aby tak konal i naďalej.

Spomenul som základné otázky ľudského utrpenia. Teraz sa pozrieme na tri časté reakcie na utrpenie a na nebezpečenstvo, ktoré z nich vyplýva. Tieto reakcie vyzerajú veľmi zbožne, ale pritom narobia toľko škody, že si to ani neuvedomujeme.

Niektorí ľudia trpiacemu človeku povedia: **Tak čiň pokánie!** To je samozrejme dobrá výzva, ktorá vychádza z Božieho slova. Možno si spomenieme na situáciu, keď Ježiš hovorí o katastrofách. Napríklad v Siloe spadla veža a zabila 18 ľudí. Rovnako nám Ježiš pripomína situáciu, keď Pilát nechal brutálne zavraždiť skupinu Galilejcov. Ježišova reakcia na to bola: „**Ak sa nebudete kajať, všetci podobne zahyniete**“ (L 13,3). To znamená, že i my máme volať ľudí k pokániu. Ale to, čo je tu veľmi zavádzajúce, je, že túto výzvu niektorí hovoria trpiacim ľuďom s náznakom, že utrpenie, ktorým prechá-

dzajú, je dôsledkom ich hriechu a keby činili pokánie, tak by sa im to nebo-
lo stalo. To ale Ježiš veľmi ostro kritizuje. V tom istom texte čítame: „**myslí-
te si, že oní osemnásti, na ktorých padla veža v Siloe a zabila ich, boli väč-
ší vinníci, než všetci ostatní, ktorí bývajú v Jeruzaleme**“ (L 13,4)? Nie! Ježiš
poukazuje, že toto nešťastie sa nestalo preto, že títo ľudia boli väčší hriešnici
než ostatní. Niekedy sa to stane. Spomeňme si na sluhu proroka Elizea, kto-
rý sa menoval Géchází. Ochorel na malomocenstvo, pretože klamal. Tu vi-
díme utrpenie ako priamy dôsledok hriechu, ale nie je tomu tak vždy – i keď
by sme si to možno priali – hlavne pri druhých ľuďoch.

Utrpenie je vždy dôsledkom toho, že žijeme v hriešnom svete, ale nemu-
sí byť trestom za osobný hriech. Keď manželia nemôžu mať dieťa, tak to au-
tomaticky neznamená, že to v ich živote má na svedomí hriech. Učeníci sa
pýtali Pána Ježiša: „**Majstre, kto zhrešil: tento, či jeho rodičia, že sa slepý
narodil?**“ (J 9,2). A Pán Ježiš na túto otázku odpovedá: „**Ani tento nezhre-
šil, ani jeho rodičia, ale (stalo sa to preto), aby skutky Božie boli zjavené
na ňom**“ (J 9,3). Ježiš týmito slovami poukazuje, že nemoc nebola konkrét-
nym hriechom dotyčného človeka alebo jeho rodičov.

Na výzvu, aby ľudia činili pokánie, nadväzuje rada, ktorú niektorí ľudia
trpiacim dávajú: **Keď sa budeš skutočne modliť, keď budeš mať silnú vie-
ru, tak Pán Boh to utrpenie z tvojho života zoberie.** Niekedy by som ta-
kýchto premúdрых a preduchovnelých ľudí prefackal, pretože svojimi reča-
mi človeka viacej zdepčú, než mu pomôžu. Samozrejme, že modlitba patrí
k tomu, aby sme posilňovali svoju vieru, ale ona nie je automat na to prinú-
tiť Boha, aby vzal utrpenie preč z môjho života. Či utrpenie skončí skôr alebo
neskôr, to je v rukách Božích a naše modlitby Boha k tomu nijako neprinú-
tia. Áno, niekedy Pán Boh odstráni utrpenie, keď sa naučíme Mu dôverovať.
Ale to rovnako neznamená, že keď budeme blízko k nášmu Bohu, tak On po-
tom odstráni z nášho života všetko utrpenie. Zdôrazňujem to preto, lebo nie-
ktorí ľudia, ktorí prechádzajú utrpením, tak hľadajú vo svojom živote neja-
ký skrytý hriech, aby sa tak utrpenia zbavili. A keď sa im to nedarí, tak pre-
padajú depresii. Predstavte si tých rodičov, ktorí nemôžu mať deti a nejaký
takýto preduchovnelý chytrák im povie, že sa musia modliť ešte viacej, pre-
tože ich viera je nedostatočná. To je hotová tragédia. Nielenže takíto rodičia
prežívajú bolesť z toho, že nemajú dieťa, ale ešte začnú pochybovať aj o svo-
jej viere. A práve to chce diabol.

Niekedy zvykneme povedať trpiacemu: **Uvidíš, že ti to bude k dobrému.**
Toto je ďalšia nebezpečná odpoveď. Áno, Pán Boh môže aj zlé skutky diabla
obrátiť na požehnanie. Práve to, ako kresťan znáša utrpenie, je často dobrým
svedectvom pre druhých, ktorí začnú potom hľadať Ježiša Krista. Ale povedzte
takúto odpoveď 150 rodinám, ktoré čakali na svojich blízkych na letisku a oni

neprišli. Zahynuli vo francúzskych Alpách – kvôli psychopatovi. Ako to môže byť pre niekoho dobré? Ako môže byť pre človeka utrpenie dobré, keď počas neho stratil vieru? To je strašne necitlivá odpoveď. Človeku, ktorý vám povie, že utrpenie môže viesť k dobrému, kľudne povedzte: **Odíď odo mňa satan.** Je tragédiou, keď niekto nedobre používa biblické princípy a citáty. Boh si utrpenie môže použiť ku Svojej sláve, ale nedeje sa to vždy a všade.

Otázka utrpenia a hľadania odpovedí je nesmierne ťažká. Boh vie, prečo prichádza utrpenie do nášho života a niekedy nám niečo málo z tohto tajomstva dá poznať. To, čo máme mať stále na pamäti, je tá skutočnosť, že sme hriešni a utrpenie do nášho života prichádza vďaka hriechu. V každom utrpení prosme Boha o milosť a utiekajme sa ku Kristovi, ktorý sám prechádzal utrpením nie kvôli Sebe, ale kvôli nám. Snažme sa trpiacich skôr sprevádzať a pomáhať im, ako hľadať odpovede, prečo do ich života prišlo utrpenie. Sprevádzanie trpiacich – to je úloha, ktorú nám Boh zveril, aby sme naplnili Pavlove slová: „**Radujte sa s radujúcimi a plačte s plačúcimi!**“ Amen.

Modlitba:

Nebeský Bože, kým nám slúžia sily a zdravie, snažíme sa zariadiť tak, aby sme sa mali príjemne a útulne na tomto svete. Potom neraz za sebou zatvoríme dvere a zdá sa nám, že je všetko v poriadku. No v tom poriadku neraz zabúdame na Teba, nášho Stvoriteľa a na poslanie, ktoré si nám určil. A Ty prichádzaš a nami zatrasieš i ukazuješ nám, koľko vo svete je utrpenia a ľudí, ktorí častokrát padajú pod jeho bremenom, alebo Ťa preklínajú ako nespravodlivého Boha, ktorý nesie zodpovednosť za všetko utrpenie sveta. Odpusť nám, keď neraz patríme i my medzi nich. Je veľa takých ľudí, čo potrebujú pomoc v utrpení aj v našom okolí. Otvor nám oči, aby sme to videli, a tak hľadali ako Božie deti spôsob pomoci, potešenia a povzbudení. Prebuď nás a nauč nás pomáhať, aby naše dvere boli otvorené a my sme tak vydávali dobré svedectvo o Tvojej láske.

Roman Porubán

Turíce, zelený sviatok

Leto otvárali sviatky Turíc, ktoré sa slávia o sedem týždňov po Veľkej noci. Tento sviatok v cirkevnom roku pripomína zoslanie Ducha Svätého, keď na apoštolov zhromaždených v jednom dome za „hukotu z neba“ zostúpil Duch Svätý, nad hlavami sa im objavi-

li ohnivé jazyky a oni začali „hovoriť inými jazykmi,“ aby mohli evanjeliové posolstvo hlásať po celej zemi.

Turíčna nedela sa svätila v ovzduší radosti zo sviežej zelene ako symbolu nadchádzajúceho leta. Zeleňou, lipovými a lieskovými vetvičkami si ľudia ozdobovali svoje prí-

bytky. Zaobstaranie tejto výzdoby patrilo medzi povinnosti mládenčov. Tí prinášali zelené vetvičky najmä do domov, v ktorých bývali dievčatá súce na vydaj. Vetvičky sa zasúvali do okien. V dome vydatých žien sa o to postaral manžel alebo syn. V minulosti, keď na dedinách prevládali drevenice, pribíjali sa celé kytice zelených lipových vetvičiek na brány alebo rohy domov.

V ľudovom názve Turíce sa ohlasuje ešte predkresťanské obdobie našich dejín. Starí Slovania slávili cez rok viacero sviatkov na počesť Slnka, o.i. aj v čase pred nadchádzajúcim letným slnovratom. Patrili k nemu i obrady na počesť mŕtvych predkov. Pri slávnostiach zohrávala významnú úlohu maska tura, čo sa odzrkadlilo na názve sviatku a pretrvalo s ním až do najnovších čias. Na východnom Slovensku, ale aj v Gemerí sa tento sviatok nazýval Rusadlá, čo zasa naznačuje jeho sprostredkované spojenie so starorímskym sviatkom ruží Pascha rosarium – Rosalia.

Staroslovanské korene má aj tradícia čistiť pred Turícami studničky

v chotároch. Už skoršie z jari sa chodievali z polí a lúk vyhrabávať kamene a konáre, aby sa koscom ľahšie kosilo.

V jednotlivých častiach Slovenska sa na Turíce dodržiavali rozličné zvyky a obrady spojené s hospodárskymi prácami, ktoré boli v kraji práve aktuálne. V niektorých oblastiach až do 18. storočia pretrval zvyk voliť spomedzi mládenčov turického kráľa. Patrili k tomu sprievody s tancom a zábavy. Turické sviatky trvali vtedy tri dni. Pod tlakom zákazov cirkvi voľby turického kráľa zanikli, dlhšie sa udržali len voľby turickej kráľovnej. V spíšsko-gemerskej banskej oblasti sa na Turíce konávali osobitné banické slávnosti.

Turíce, Turíce nevyjdú mi z hlavy, ktorýže mi šuhaj máje v nich postaví?

Neisté počasie na prelome jari a leta pripomína príslovie:

Do Ducha nespúšťaj sa kožuha
a po Duchu ostaň ešte v kožucho.
Olga Kormanová z knihy Slovenský rok v ľudových zvykoch, obradoch a sviatkoch od Kataríny Nádaskej, vydala Fortuna Libri 2012

Môžeme žiť ako Božie deti

(1. slávnosť svätodušná)

List Rímskym 8,12-17

A tak teda, bratia, povinní sme žiť nie telu podľa tela, lebo ak žijete podľa tela, zomriete; ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť. Lebo všetci, ktorých vedie Duch Boží, sú Boží synovia. Veď ste neprijali ducha otroctva, aby ste opäť žili v strachu, ale prijali ste Ducha synovstva,

v ktorom voláme: Abba, Otče. Tento Duch sám dosvedčuje nášmu duchu, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia, dedičia Boží a spoludedičia Kristovi, aby sme, ak spolu trpíme, boli spolu aj oslávení.

Ježiš Kristus nám priniesol nielen nové myšlienky, ale predovšetkým nový spôsob bytia. Prišiel do sveta nielen preto, aby očistil a obohatil naše poznanie, ale hlavne preto, aby nás v našej najvnútornejšej podstate zmenil, transformoval. Pretože ide o veľkú zmenu, nestačí na jej uskutočnenie len poučovanie, ale bolo potrebné to tajomné dielo vykúpenia, ktoré Ježiš Kristus vzal na seba a vykonal. Ide o veľkú zmenu k lepšiemu, ktorá vyzerá tak, akoby sa človek znova narodil. Byť kresťanom znamená stať sa novým človekom.

Táto veľká bytostná premena, nové narodenie, radikálna transformácia sa nám ponúka ako darovaná možnosť. Táto ponuka je spojená aj s požiadavkami na nás, ale dôležité je uvedomiť si, že je to najprv a predovšetkým darovaná ponuka. Keby tejto ponuky a pomoci nebolo, nemohla by sa naša bytostná premena uskutočniť ani pri najúprimnejšej snahe a najpevnejšej vôli. Tie najväčšie veci sa nám ponúkajú zadarmo - len ich vziať, len ich prijať, len ich uplatniť. Aj citované slová z listu Rímskym sú pre nás takou aktuálnou ponukou. Každý by si mal povedať: Mne sa ponúka radikálna premena môjho života; som ochotný prijať ju aj so všetkými dôsledkami?

Bytostná premena sa v Biblii opisuje mnohorakým spôsobom. Dnes si všímame jedno z kľúčových slov uvedeného biblického textu. Každému z nás sa ponúka možnosť byť v plnom, všeobšiahnom zmysle Božím dieťaťom. Byť Božím dieťaťom - to je pre človeka jedinečný spôsob života, to je koncepcia človeka, akej niet páru.

Tento základný pojem treba rozviesť do mnohých jednotlivých viet, aby sme si uvedomili, že tu ide o niečo nesmierne veľkého. Som Božie dieťa: Nie som produkt náhody, ale vyšiel som z Božích rúk a k Bohu sa vraciam. Nie som opustený a zabudnutý, naopak, Pán Boh mi dal právo oslovať ho Abba, Otec, Otecko. Nie som ponechaný napospas náhode: Pán Boh mi dáva svojho Ducha, ktorý ma vedie a ukazuje mi cestu. Nie som sám, keď je môj život ohrozený chorobou, nepriateľmi, smrťou: Môj Boh je pri mne a z jeho otcovských rúk ma nikto nevytrhne.

Môj Spasiteľ ma oslobodil od najväčšieho strachu, od strachu, že sa moja bytosť načisto pominie. On mi vybojoval istotu večného života. Pretože som Božie dieťa, pretože som slobodný od najväčšieho strachu, už nemusím podliehať tým menším strachom. - Tento dôsledok Božieho sy-

novstva je v našom texte osobitne zdôraznený: „**Ved' ste neprijali ducha otroctva, aby ste Opäť žili v strachu, ale prijali ste Ducha synovstva, v ktorom voláme: Abba, Otče.**“ Vieme si predstaviť, čo to znamená, že ako Božie deti nemusíme žiť v strachu? Pomocou strachu dokážu druhí človekom manipulovať a robiť z neho povolného otroka. Kto je ako Božie dieťa slobodný od strachu, nemusí sa stať otrokom tyranských, despotic-kých, v podstate primitívnych ľudí. Byť Božím dieťaťom a žiť v ponížujú-com otroctve - to sú dve veci, ktoré sa navzájom vylučujú. Cítíme, aká sloboda dýcha z týchto slov? Boh chce aj z nás urobiť slobodných ľudí, ktorí žijú na vysokej úrovni ľudskej dôstojnosti. Toto všetko a mnoho ďalších krásnych vecí patrí do života človeka, ktorý je Božím dieťaťom. Toto všetko môže byť aj naše, a to už teraz, v tomto časnom živote.

Uvedený text hovorí ešte o vyšších perspektívach. „**Ale ak sme deti, sme aj dedičia, dedičia Boží a spoludedičia Kristovi, aby sme, ak spolu trpíme, boli spolu aj oslávení.**“ Pán Boh nás v tomto časnom živote začína viesť po ceste, ktorá má pokračovanie vo večnosti. Žiť vo večnosti v spoločenstve s Ježišom Kristom - to je krásny obsah večného života. Byť spoludedičom Kristovým znamená mať podiel na jeho láske, čistote, pokoji, radošti. Keď si s radosťou povieme: „Som Božie dieťa“, je v tom obsahnuté aj očakávanie plného, bohatého, čistého života vo večnosti.

Zatiaľ však nie sme vo večnosti, ale žijeme v časnom svete, v ktorom pôsobia aj sily namierené proti nášmu vedomiu, že sme Božie deti. Kto poznal a skúsil, akú veľkú cenu to má, že smie byť Božím dieťaťom, musí si tento status Božieho dieťaťa brániť proti silám, ktoré ho chcú oň pripraviť. Môže nás zavalíť prúd udalostí, myšlienok, dojmov, atrakcií, ktoré myšlienku Božieho detinstva zatískajú do úzadia, alebo ju chcú celkom zlikvidovať. Aj na túto situáciu ohrozenia Pán Boh pamätá a prichádza so svojou pomocou. Hovorí o tom jedna veta uvedeného odseku: „**Tento Duch sám dosvedčuje nášmu duchu, že sme Božie deti.**“ Keď v nás začína hasnúť svetlo istoty o Božom detinstve, prichádza na pomoc Boží Duch a pripomína nám to, čo je pre nás životne dôležité: Si Božie dieťa. Len je potrebné, aby sme si pravidelne, ale hlavne vo chvíľach ohrozenia, našli chvíľu ticha a sústredene počúvali hlas Božieho Ducha: Si Božie dieťa. Neutekajme predčasne z takejto chvíle modlitebného sústredenia, nechajme pôsobiť na seba čím dlhšie tento regenerujúci hlas Božieho Ducha: Si Božie dieťa. Človek sa vracia z takejto oázy do víru a búrky života s novou silou a pokojným úsmevom.

Ohrozenie nášho statusu Božieho dieťaťa prichádza nielen zvonku, ale aj z vlastného vnútra. Človek sa nemení na nového človeka úderom ča-

rovného prútika, ale o uskutočnenie tej novej darovanej možnosti musí zápasíť. Citované Božie slovo, ktoré hovorí o veľkom dare Božieho synovstva, upozorňuje nás aj na našu úlohu neprestajne zápasíť o jeho udržanie a rozvíjanie. „**A tak teda, bratia, povinní sme žiť nie telu podľa tela, lebo ak žijete podľa tela, zomriete; ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť.**“ Nachádzame sa v prechodnom štádiu, ktoré nie je práve najľahšie. Na jednej strane boli sme krstom svätým vyňatí zo súvislosti hriešneho, proti Pánu Bohu sa búriaceho ľudstva. Na druhej strane nežijeme ešte vo večnosti, ale uprostred síl, ktoré sa neprestajne usilujú sťahovať nás nadol. V tom je ťažkosť a riziko nášho terajšieho života. Preto treba, aby sme svoje detinstvo Božie bránili nielen proti snahám zotročiť nás, ktoré prichádzajú zvonku, ale aj proti pokušeniam, ktoré prichádzajú z nášho vlastného vnútra. Aj tu sme odkázaní na pomoc Božieho Ducha. Keď cítime, že náš status Božieho dieťaťa je ohrozený pokušeniami z nášho vlastného vnútra, mali by sme sa opäť ponoriť do tichej meditácie a opakovať si slová: „**Ak žijete podľa tela, zomriete. Ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť.**“ Tie „skutky tela“ musíme chápať v širokom zmysle, ako ukazuje apoštol v inom liste: „**A skutky tela sú zjavné: smilstvo, nečistota, chlipnosť, modloslužba, čarodejníctvo, nepriateľstvá, svár, žiarlivosť, hnevy, zvady, rozbroje, roztržky, závisť, opilstvá, hýrenie a im podobné.**“ Proti „skutkom tela“ je najlepšie bojovať tak, že mocou Božieho Ducha si osvojíme to, čo apoštol označuje ako „ovocie Ducha“. Citujeme apoštola:

„**Ale ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotivosť, vernosť, miernosť, sebaovládanie.**“ Kto sa raduje z toho, že je Božím dieťaťom, mal by pokladať za samozrejmosť, že bude ustavične zápasíť o takúto čistotu svojho života.

Je pozoruhodné, ako tesne je v našom odseku spojené Božie detinstvo s Božím Duchom. Duch Boží tvorí, konštituuje v nás Božie detinstvo, ako ukazujú slová: „**Všetci, ktorých vedie Duch Boží, sú Boží synovia.**“ Duch Boží pripomína nášmu duchu, že sme Božie deti, keď je táto istota v nás ohrozená. Pretože sme prijali nie ducha otroctva, ale Ducha synovstva, nemusíme a nemáme sa dať zotročiť nikomu a ničomu. Duch Boží nám pripomína, že nemusíme žiť v strachu, keďže sme boli oslobodení od najväčšieho strachu. Duch Boží je sila, ktorou môžeme umŕtvať skutky tela, keď pokušenie pochádzajúce z nášho vnútra ohrozuje náš status Božieho dieťaťa. Stála prosba o dar Ducha Svätého má teda sprevádzať všetkých tých, ktorí túžia v čím plnšom zmysle byť Božími deťmi.

† Ján Grešo

Žijeme v časoch Cirkvi a Ducha Svätého

1. To prvé, čo sa stane s človekom, ktorý uverí v Pána Ježiša Krista a prijme Ho za svojho Spasiteľa, je to, že tohto človeka Pán Ježiš pokrstí (ponorí) v Ducha Svätého a napojí na svoje telo – cirkev, tak sa Boh – Duch ubytuje v ňom (v ľudskom duchu) a tak ho **naplní a naplňuje silou k životu.**

Možno pomôže príklad o tom, čo je cirkev Pána Ježiša – Božia cirkev v tomto svete – Mt 16,18; 1 Tim 3,15. Iné „cirkvi“ sú len náboženské organizácie. Predstavme si veľký bazén plný trblietajúcej sa a priesačnej čistej vody, kde sa kúpu deti aj starší. Táto voda sa dá piť a má aj očisťujúcu a uzdravujúcu moc. Predstavuje Ducha Svätého. Ľudia, ktorí žijú mimo bazéna, sú všetci nainfikovaní smrteľným vírusom a určite zahynú. Niektorí si to uvedomia a hľadajú záchranu a tá je možná len vo vode tohto bazéna. Háčik je v tom, že sa tam len tak nedá skočiť a zase vyjsť von. Musí ťa tam niekto postrčiť a to výlučne na tvoje želanie (Ján 5,6; Ján 1,12). Je to sám Pán Ježiš za pomoci plavčikov – evanjelistov. „**Ten (Ježiš) vás bude krstiť Svätým Duchom**“ (Mt 3,11). Krstiť znamená ponárať. Keď sa ponoríš, trochu sa aj napiješ (Ján 7,37-39) a splní sa slovo z Rim 8,1 a 10: Si „v Ježišovi“ a „Kristus vo vás“ (v Tebe).

„**Lebo i v jednom Duchu my všetci sme pokrstení v jedno telo...**“ (1Kor 12,13)

Texty, ktoré to predpovedajú:

„**A ja budem prosiť Otca, a dá vám iného Radcu, aby bol s vami až naveky, - Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože Ho nevidí, ani nezná. Vy Ho znáte, pretože pri vás ostáva a bude vo vás.**“ Ján 14,16-17

„**Ja vám však pravdu hovorím: Vám prospeje, aby som odišiel, lebo ak neodídem, Radca nepríde k vám, ale ak odídem, pošlem Ho k vám.**“ J 16,7

„**Ako Písmo hovorí: Rieky živej vody potečú z vnútra toho, kto verí vo mňa. Ale to povedal o Svätom Duchu, ktorého mali dostať uverivší v Neho, lebo ešte nebolo Svätého Ducha.**“ J 7,38

„**Odpovedajúc mu Ježiš, riekol: Ak ma niekto miluje, bude zachovávať moje slovo, a môj Otec bude ho milovať a prideme k nemu a budeme prebývať u neho.**“ J 14,23

Texty, keď sa to stalo skutočnosťou:

Sk. 2,4; Gal. 2,20; Kol. 1,27; Kol. 3,1-3,2; Kor. 4,7; 1. Kor. 3,16-17; 1. Kor. 6,19; Ef. 5,18; 2. Kor. 6,16.

„**Vy však nie ste v tele, ale v Duchu, ak Duch Boží prebýva vo vás. Ale ak niekto nemá Ducha Kristovho, nie je Jeho. Ak je Kristus vo vás, tak je telo mŕtve pre hriech, ale Duch je živý pre spravodlivosť. A ak prebýva vo vás Duch Toho, ktorý Ježiša vzkriesil z mŕtvych, tak Ten,**

ktorý Krista Ježiša vzkriesil z mŕtvych, aj vaše smrteľné telá oživí svojím Duchom, prebývajúcim vo vás.“ Rim.8,9-11

*„Alebo si myslíte, že Písmo na-
darmo hovorí: Až po závisť túži
(po nás) Duch, ktorému dal prebý-
vať v nás?“* Jak.4,5

Zmysel tohto „*prebýva v nás*“ je dvojaký. Prvý význam je ten, aby ľudia žijúci s nami videli Ježišov život na našom tele:

*„...mŕtvenie Ježiša nosíme stále v tele, aby aj život Ježišov zjave-
ný bol na našom tele. My živí, usta-
vične sme vydávaní na smrť pre Je-
žiša, aby aj život Ježišov zjave-
ný bol na smrteľnom našom tele.“*
2.Kor.4,10-11

A pre nás (pre Teba), aby si sa tešil v stálom spoločenstve s Ním:

*„A učeníci naplnení boli rados-
ťou a Duchom Svätým.“* Sk.13,52

2. To druhé, čo spôsobí prítomnosť Ducha Svätého v Cirkvi, je Jeho prichádzanie **na nás** k udeľovaniu darov služby smerom ku svetu, ale hlavne služby vo vnútri cirkvi. Je to uniforma moci ku službe prichádzajúca na nás výlučne v réžii Ducha Svätého, moc, ktorú udeľuje **On sám**, tak ako chce, ako a akú službu Duch Svätý práve potrebuje. Tieto dary udeľuje bez prosenia, vymáhania pôstami a podobnými praktickými spojenými s vyberaním si daru. Táto uniforma moci nad démonmi, diablom, nemocami, ďalej slúži k vyučovaniu, napomínaniu, pozvudzovaniu a k rôznym iným

službám. Prvá cirkev v **Jeruzaleme** však mala očakávať prvé vyliatie Ducha Svätého **na nich** ako moc z výsosti (Sk.1,8-2,2), ale potom už bez očakávania a prosenia za vyliatie v Samárii zostúpil na nich Duch Svätý a presne tak aj na pohanov u Kornélia (nevedeli, že majú očakávať, ani nemali tušenie, predstavu, čo sa stane). Duch Svätý a udeľovanie darov je výlučne, a to bez prosenia, v réžii Ducha Svätého. Keď sa to stalo prvýkrát v Jeruzaleme, ľudia boli celí zmätení (Sk.2,6), niektorí sa vysmievali (Sk.2,13), hoci túto udalosť prorokoval už prorok Joel (Joel2,28..) a apoštol Peter to vysvetlil (Sk.2,14-26) vo svojej kázni. To, čo poslucháčov oslovilo a viedlo k pokániu, **bolo slovo**, ktoré apoštol Peter hovoril, keď bol naplnený Duchom Svätým.

Máme však usilovať, snažiť sa o duchovné dary. Buď plný Ducha Svätého a viery a potom môžeš slúžiť ako napríklad Štefan a tí ďalší. Prečítaj si Sk.6. a 7. kapitolu.

Cvič sa v pobožnosti (v živote podľa Boha 1 Tim 4,7). Aj apoštol Pavol bol vo všetkom vycvičený. V chudobe, ale aj v dostatku zniesol všetky utrpenia a ťažkosti 2 Kor.11. a 12. kapitola.

„Viem sa aj uskromniť a viem aj v hojnosti žiť. Už som vo všetkom možnom pocvičený, sýty, byť aj hladovať, hojnosť mať i núdzu trpieť. Všetko môžem v Kristu, ktorý ma posilňuje.“ Fil.4,12-13

Texty o **daroch, ktoré dáva Duch Boží** bez prosenia: R 12, 1K kapi-

toly 12-14; Ef 4,1-16; 1Pt 4,8-11; Mt 7,21-23.

„ak prebýva Kristus v nás, ako-by nám v Ňom i všetko nedaroval?“
Rim 8,32

„aby sa im upevnili srdcia spojením v láske, a aby prišli ku všetkému bohatstvu dokonalého chápania, k porozumeniu Božiemu tajomstvu, Kristu, v ktorom sú skryté všetky poklady múdrosti a známosti“ Kol 2,2-3

V pravom poznaní Boha a Otca máš všetko, nemusíš prosiť, ale usilovať sa pochopiť lásku Božiu, prijímať ju a rozdávať. My máme ľudskú predstavu o Bohu a vidíme, ako by k nám prichádzal a v ruke držal kufor a v kufri mal dary. Ale Duch Boží **ne-má v ruke žiadnu tašku s darmi**. On je darca, ale zároveň je aj tými dari. Ak prebýva Duch Boží v tebe, v tebe sú zároveň aj všetky Jeho dary, možno sú ich milióny a On použije taký dar, ktorý práve potrebuje v určitej situácii a ty o tom ani nemusíš vedieť, keď ňa použije. Kol. 2,3 a ďalšie.

3. A keď prišiel Duch Svätý, spojil učeníkov v jedno telo, v jeden funkčný organizmus bez rozdielu príslušnosti k národu, rase, pohlaviu a veku a môžeme sa pripájať ďalší z ďalších pokolení – všetci, ktorí uveria a dajú sa pokrstiť.

„Lebo iste vám platí to zaslúbenie, aj vašim dietkam a všetkým, ktorí sú ďaleko, ktorýchkoľvek povolá Pán, náš Boh.“ Sk.2,39. Sk.6,7, Sk.11,21, Sk.12,24 a ďalšie.

Toto je ten Ježišov krst v Duchu Svätom **proklamovaný** Jánom Krs-

titeľom a Pánom Ježišom – vznik jedného tela, jednej rodiny, cirkvi a akt napojenia človeka na cirkev.

1.Kor.12,13: **„Veď aj my všetci v jednom Duchu sme boli pokrstení v jedno telo, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, a všetci boli sme napojení jedným Duchom.“**

Len tento jeden text v celej Biblii vysvetľuje význam oznámenia: **„budete pokrstení Duchom Svätým“** alebo: **„ten vás bude krstiť Svätým Duchom.“** (Mat. 3,11, Mk. 1,8, Lk. 3,16, J 1,33, Sk. 1,5.) Tieto texty oznamujú, že sa to stane. Sk. 11,16 – oznamuje, že sa to stalo. Ako bol krstiteľom Ján a ponáral ľudí do vôd Jordána na pokánie, tu je krstiteľom Pán Ježiš – ponára ľudí do Ducha Svätého na spojenie – splnutie s Cirkvou, ktorá je telom Kristovým. Iný význam krstu v Ducha Svätého Biblia nepozná.

Tento prechod Biblia nazýva znovuzrodenie z vody a z Ducha. Znovuzrodenie z vody znamená narodiť sa telesne, ako človek (pozri si vysvetlenie od Dr. Fruchtenbauma v knihe „Život Mesiáša“ na str. 27) a iba tak môžeme porozumieť Nikodémovu otázku u J.3,4: **„To sa mám vrátiť do matky a znovu sa narodiť? Veď už som starý!“** A to druhé znovuzrodenie, ktoré sa deje splodením z Boha (J.1,13) a narodením z Ducha (J 3,5-6), je vrcholným divom aj na zemi a ďaleko predčí zázračné telesné uzdravenia, vyhánanie démonov a ďalšie zázračné udalosti a zážitky. Viď Mat 7,21-23!

Pán Ježiš to sľúbil učeníkom, že budú robiť ešte väčšie skutky než On – J.14,12. Kvôli zmene – prechodu človeka zo smrti do života – poslal Boh Svojho Syna na svet, aby zachránil hriešnikov a tieto „väčšie skutky“ sa dejú aj dnes.

„Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho.“ J. 3,16

Túto cestu záchrany – prechodu ľudskej bytosti zo zahynutia do života – pripravil Boh tak dokonale, že sa k nej už nedá a nemôže nič pridať, hoci sa ľudia o to stále pokúšajú. Pridávajú k viere aj dodržiavanie svätenia soboty, uctievanie svätých, Márie, nejakých svojich zásluh a skutkov a k „úplnosti“ niekedy aj duchovné zážitky. To všetko má iný význam, ale ku spaseniu sa nič pridať nedá: **„Uver v Ježiša Krista a (od toho okamžiku) budeš spasený...“** Sk. 16,31.

Texty, ktoré tento **prechod zo smrti do života** popisujú:

Ef. 2,1-10, Ef. 4,17-24, Tit. 3,3-7, Gal. 5,19-25, Kor. 6,9-11, Jak. 1,18-25, Jak. 3,13-18, 1.Pt.1,21-23, 1.Pt 4,3-11 a ďalšie.

Človek, predtým hriešnik počul a uveril, že Pán Ježiš Kristus, ako Boh a Stvoriteľ (J.1,10) sa ponížil, stal sa človekom a ponížil sa až po smrť na kríži za naše hriechy, ale potom vstal z mŕtvych, aby my sme mali večný život a hojnosť, potom ešte 40 dní tu na zemi žil medzi učeníkmi a hovoril s nimi o raji, o Krá-

lovstve nebeskom. Potom Ho videli vystúpiť na nebo a boli svedkami splnenia sľubu, že sa vráti ako Duch Svätý a bude žiť v nich až do určitého konca. Kto tomuto z celého srdca uverí, prešiel zo smrti do života a bol tak vkrstený (ponorený) v Ducha Svätého, napojený na cirkev a spojený zo všetkými, ktorí takto uverili v jednu rodinu dietok Božích. Potom na znak viery a poslušnosti sa dá verejne pokrstiť v Božiu Trojicu a stáva sa na zemi učeníkom, ale pre večnosť je občanom neba.

„...a radostne ďakujúc Otcu, ktorý vás hodnými učinil mať účasť na údele svätých v svetle, vytrhol nás z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna. V ňom máme vykúpenie, odpustenie hriechov.“ Kol. 1,12-14

Ak ľudia dnes chcú vidieť živého Boha – a majú na to právo – môžu Ho vidieť v cirkvi alebo presnejšie na tvojom živote.

„...mŕtvenie Ježiša nosíme stále v tele, aby aj život Ježišov zjavný bol na našom tele. My živí, ustavične sme vydávaní na smrť pre Ježiša, aby aj život Ježišov zjavený bol na smrteľnom našom tele.“ 2.Kor. 4,10-11

„Po ovocí poznáte ich. Či oberajú z trnia hrozno alebo z bodláčia figy? Tak teda po ovocí poznáte ich.“ Mat. 7,16-20

A celú cirkev majú ľudia poznať po: Ján 13,35 – **„Podľa toho poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď sa budete vzájomne milovať.“** A rozhod-

ne nie po činení zázrakov. Ako vidíme, máme čo dobiehať, ale spoľahneme sa na modlitbu Pána Ježiša za cirkev v 17. kapitole ev. Jána, ktorá bude vypočutá. Avšak ak my zlyháme a nebudeme prinášať ovocie, Pán Boh si vzbudí hoc aj kamene k tejto službe, lebo Boh miluje aj naše pokolenie, ktoré chce počuť pravdu o Ňom a sme

radi, že si chce k tomu použiť aj nás aj Teba. Kto to skúsil a zvestuje evanjelium, vie, že väčšej radosti na tejto zemi niet. Takže: Ef. 5,8 – „**Veď boli ste kedysi tmou, ale teraz ste svetlo v Pánu, ako dietky svetla žite.**“

Žite ako deti svetla!

*Pavol Roháček
z knihy Duch svätý v cirkvi*

Kresťanské Letnice – Židovský Šavuot

V týchto dňoch si pripomíname kresťanský sviatok zoslania Ducha Svätého alebo tzv. Letnice. Cirkev tieto sviatky slávy v 50. deň od Kristovho vzkriesenia. Svätodušnými sviatkami sa končí 50 dňové (grécky: πεντεκοστή = 50) veľkonočné obdobie. Skutky apoštolov nám celkom podrobne opisujú, ako došlo k tejto udalosti.

„Keď prišiel deň Letníc, boli spolu na jednom mieste. Tu zrazu povstal zvuk z neba, ako keď sa prudký vietor valí, a naplnil celý dom, v ktorom sedeli. I ukázali sa im rozdelené jazyky akoby z ohňa, usadili sa na každého z nich a Duch Svätý naplnil všetkých, takže začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť. A boli vtedy v Jeruzaleme Židia, zbožní mužovia zo všetkých národov pod nebom. A keď povstal ten zvuk, zbehlo sa mnoho ľudí a žasli, že počuli apoštolov hovoriť každý vo svojej reči. I užasli všetci a divili sa hovoriac medzi sebou: Či, hľa, všetci títo, ktorí hovoria, nie sú Galilejci? Ako ich teda počujeme (hovoriť) každý vo svojej reči, v ktorej sme sa narodili. Partovia, Médovia, Elamiti a obyvatelia Mezopotámie, Judska, Kappadokie, Pontu, Ázie, Frýgie, Pamfylie, Egypta a krajov Líbye pri Kyréne, prechodne bývajúcí Rimania, Židia a prozelyti, Kréťania a Arabi, počujeme ich vo svojich rečiach hovoriť veľké veci Božie? A všetci žasli a bezradne sa spytovali medzi sebou: Čo to má znamenať? Ale iní sa posmievali hovoriac: Opili sa mladým vínom! (Sk 2,1-13)“

Po skončení siedmich veľkonočných týždňov sa Kristova Veľká noc završuje zoslaním Ducha Svätého na apoštolov, ako to Pán Ježiš zaslúbil Svojim učeníkom: „A ja budem prosiť Otca, a dá vám iného Radcu, aby bol s vami až naveky – Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože Ho nevidí, ani nepozná. Vy Ho poznáte, pretože pri vás ostáva a bude vo vás“ (J 14,16.17). Zoslaním Ducha Svätého je Božie kráľovstvo otvorené pre všetkých, ktorí veria

v Ježiša Krista ako svojho Pána a Spasiteľa. Boh sa od tohto okamihu vyjavil svetu vo Svätej Trojici ako Stvoriteľ, Vykupiteľ a Posvätiť. Kresťanská cirkev tak začína písať svoje dejiny, pretože po zoslaní Ducha Svätého a slovách apoštola Petra, ktorý prehovoril k zhromaždenému zástupu v Jeruzaleme, sa dalo pokrstiť tritisíc ľudí. A tak vznikol prvý cirkevný zbor.

Do 4. storočia slávili kresťania na Letnice nielen zoslanie Ducha Svätého, ale aj Kristovo Vstúpenie na nebesá. Až od tohto obdobia sa začal sviatok sláviť samostatne a podobne ako Vianoce a Veľká noc dostal i tento sviatok ďalší deň – Svätodušný pondelok.

Svätodušné sviatky majú svojou zvesťou rovnakú dôležitosť pre spásu človeka ako sviatky narodenia, ukrižovania, smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista. V tieto dni vrcholí Kristovo spasiteľné dielo, počnúc Jeho narodením, cez smrť a zmŕtvychvstanie, až po Jeho návrat do neba a zaujatie miesta po pravici Boha Otca, ako to vyznávame vo Všeobecnej viere kresťanskej v tzv. apoštolskom vierovyznaní. Odtiaľ, plnosťou svojej moci na nebi aj na Zemi, Ježiš zosiela na apoštolov Ducha Svätého, aby ich usmernil, ako majú svedectvo o Spasiteľovi sveta – Ježišovi Kristovi šíriť všetkým národom a ako majú zvestovať, že On, Ježiš, prišiel obnoviť svet. „A Ten, ktorý sedel na tróne, povedal: Ajhľa, všetko tvorím nové“ (Zj 21,5).

Duch Svätý pôsobí tam, kde nachádza u človeka poslušnosť voči Pánovmu slovu. Týmto slovom nie je pre nás nič iné ako Božie slovo – Biblia. Cez toto slovo si Pán Boh z nás tvorí nových ľudí, pretože toto slovo je „živé a mocné a je ostrejšie než ktorýkoľvek dvojsečný meč a preniká až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špikov a je schopné posudzovať hnutie a zmysľanie srdca“ (Žid 4,12).

Korene sviatku Zoslania Ducha Svätého spočívajú v židovstve – v judaizme. V tretej knihe Mojžišovej sa uvádza tento deň ako slávnosť žatvy, alebo ako deň potravín. „Od prvého dňa po dni sviatočného odpočinku, totiž odo dňa, keď ste priniesli snop na mávanú dávku, počítajte sedem týždňov; nech sú úplné. Až po prvý deň po siedmom dni sviatočného odpočinku počítajte päťdesiat dní; potom predložte Hospodinovi novú pokrmovú obeť. Zo svojich bydlísk prineste dva chleby na mávanú dávku; nech sú z dvoch desiatín éfy jemnej múky a nech sú upečené s kvasom ako prvotiny Hospodinovi. S chlebom predložte sedem bezchybných ročných jahniat, jedného junca z rožného statku a dva barany; majú tvoriť spaľovanú obeť Hospodinovi s príslušnou pokrmovou obetou a úliatbou ako ohňová obeť príjemnej vône Hospodinovi. Pripravte jedného kozla na obeť za hriech a dve ročné jahňatá na obeť spoločenstva. Nech kňaz nimi zamáva nad chlebom prvotín ako mávanou dávkou pred Hospodinom; spolu s dvoma jahňatami budú posvätné a budú patriť kňazovi. V ten istý deň zvolajte slávnostné zhromaždenie; nijakú všednú prácu nesmiete konať. To je večné ustanovenie vo všetkých vašich bydliskách pre vaše pokolenia“ (3M 23,15-21).

Sviatok trval len jeden deň. Žatva sa začínala po Veľkej noci – židovskom sviatku Paschy. Tento sviatok sa aj nazýval sviatok týždňov – Šavuot, ktorý pripadá na 6. a 7. deň židovského mesiaca si-
van (hebrejsky: šavu'a – týždeň). Názov sviatku vychádza aj zo spôsobu, akým sa určuje je-

ho dátum, ktorý je odvodený od Paschy. Ak začneme počítať po prvom dni sviatku Paschy tak, že druhému dňu Paschy priradíme číslo 1 a počítame 49 dní, teda sedem celých týždňov, tak na ďalší 50. deň pripadne začiatok sviatku týždňov. Toto obdobie je presne označené aj v Tóre: „*Počítaj si sedem týždňov. Začni počítať sedem týždňov od chvíle, keď priložíš kosák k obiliiu. Vtedy usporiadaj slávnosť týždňov na počesť Hospodina, svojho Boha. Čo bude môcť tvoja ruka dobrovoľne obetovať, daj podľa toho, ako ti požehná Hospodin, tvoj Boh*“ (5M 16,9.10).

Šavuot – sviatok týždňov patrí k trom pútnickým sviatkom (Sukot, Pascha). Počas pútnických sviatkov musel každý dospelý izraelita navštíviť chrám v Jeruzaleme. Všetky tri pútnické sviatky majú väzbu na poľnohospodárske udalosti. Talmud označuje Šavuot ako ukončenie (aceret). Myslí sa tým na ukončenie zberu úrody – pšenice, ktorá je v čase sviatku dozretá a pripravená na uskladnenie, no je to aj dokončenie, akási posledná ozvena sviatku Paschy (židovskej Veľkej noci).

Základom osláv bolo obetovanie novej múky – prinesenie dvoch kvasených bochníkov chleba z novej pšenice, ako to prikazoval Mojžišov zákon: „*Zo svojich bydlísk prineste dva chleby na mávanú dávku; nech sú z dvoch desiatín éfy jemnej múky a nech sú upečené s kvasom ako prvotiny Hospodinovi*“ (4M 23,17). Podľa Talmudu potom dochádzalo k mávaniu touto obeťou ako spôsobu vyjadrenia prosieb, aby Hospodin odvrátil škodlivé vetry. To bolo ďalej spojené s prosbami za priaznivú úrodu a požehnanie plodov.

Šavuot okrem poľnohospodárskeho významu má aj duchovný význam. Počas tohto sviatku si Židia pripomínajú zjavenie sa Hospodina na hore Si-

naj, kde Mojžiš dostal Desť Božích prikázaní, ktoré sú zakomponované v Tóre. Je to radostný a veselý sviatok, ktorý symbolizuje silu Tóry a späťtosť medzi človekom a prírodou. Náboženský význam sviatku začal prevažovať nad poľnohospodárskym po zničení druhého chrámu a odchode židovského obyvateľstva do diaspory. Sviatok nemá svoj špecifický symbol, lebo predmetom oslavy je Tóra, ktorá má taký všeobecný význam, že nemôže byť ohraničená jedným kultovým predmetom. Zo sveta mystiky pochádza zvyk - noc pred prvým dňom sviatku bdieť a čítať Tóru a časti známej mystickej knihy Zohar (žiara).

Poriadok týchto nočných bohoslužieb zostavil rabín Šlomem Alkabecem v 16. storočí. Tradícia hovorí, že izraelský národ sa dostatočne nepripravil na prijatie Tóry, preto je potrebné v rámci každoročných osláv toto pochybenie napraviť. Náprava spočíva v čítaní biblických kníh, traktátov Mišny a Talmudu a výpočtu 613 príkazov.

Častým zvykom býva v rámci osláv Zjavenia Tóry na Sinaji zasväcovať mladých ľudí do náboženskej výchovy. Táto skutočnosť sa preniesla aj do kresťanskej cirkvi. U rímskych katolíkov v tomto čase, čiže na Svätodušné sviatky, prebiehajú birmovky a u evanjelikov konfirmácie. Niekde sa táto tradícia dodnes zachovala. Za účelom zasväcovania mladých ľudí do náboženskej výchovy sú usporiadané aj symbolické lekcie a v niektorých komunitách sa konal aj rituál známy ako ceremónia sladkých koláčov či sladká abeceda, keď bolo dieťa privedené k učencovi a ten ho pomocou písmen potrebných medom učil prvým písmenám hebrejskej abecedy. Med v tomto prípade symbolizoval sladkosť Tóry.

V prvý deň sviatku sa jedia len mliečne výrobky a med, symbolizujúce krajinu plnú mlieka a medu. Tento zvyk má korene vo Velpiesni, kde je Tóra prirovnaná k mlieku a medu. Oblúbenými jedlami sú tvarohový koláč a tvarohové palacinky. V druhý deň sviatku sa čítala kniha Rúť, ktorá sa viaže k sviatku tým, že sa jej dej odohráva pri žatve. Rúť ako pohanka prijala židovskú vieru, a tak tento sviatok je aj oslavou prijatia židovskej viery. V neposlednom rade podľa tradície na sviatok Šavuot zomrel kráľ Dávid, preto sa hovorí o tomto čase ako o spomienke na kráľa Dávida. Na druhý deň sviatku popoludní sa recitujú Dávidove žalmy, velebí sa jeho činy a navštevuje sa miesto jeho pochovania v Jeruzaleme.

Kresťanské Letnice a židovský Šavuot. Čo majú spoločné tieto dva sviatky? Na prvý pohľad sa zdá, že skoro nič. To by bolo však veľmi plytké skúmanie. Keďže som spomenul, že Letnice majú svoj pôvod v Starej zmluve pri vydaní Desatora, tak Pán Boh Desť Božích prikázaní dáva izraelskému národu ako smerovky, ktoré ho majú v živote ochraňovať, držať v určitých mantineloch, aby človek trafil domov. Desatoro má nás viesť k slobode – to zna-

mená ku Kristovi. Preto sviatok Šavuot je oslavou Tóry. Čo s tým má spoločné zoslanie Ducha Svätého? Pán Boh nám Ho tiež posíla k tomu, aby nás v živote viedol. On má byť naším radcom a sprievodcom, aby sme v dnešnej multikultúrnej dobe a pluralitnej spoločnosti s mnohými liberálnymi postojmi trafili domov, do cieľa, ktorý Boh pre nás pripravil v nebesiach. Ten Duch Svätý dýcha na nás cez Božie slovo, ktoré je plné Ducha a pravdy. Ono nás učí, vychováva, karhá a napomína, potešuje i pohladí, povzbudzuje i poteší, keď to v živote potrebujeme.

Je skutočne veľmi pekným zvykom v tých cirkevných zboroch, kde na zoslanie Ducha Svätého sa uskutočňujú konfirmácie. Aj symbolicky je takýmto spôsobom deklarované samotnou cirkvou a jej predstaviteľmi, že zasväcovanie mladých ľudí do náboženskej výchovy a následne do praktického života viery má zmysel vtedy, keď sa otvoríme pre pôsobenie Ducha Svätého, ktorý nám otvára oči, aby sme lepšie porozumeli Božím veciam. A práve v tomto môžeme vidieť to krásne spojenie, že ten istý Boh v Starej zmluve odovzdáva Izraelcom Tóru na Sinaji a v Novej zmluve nám posíla svojho Ducha Svätého. I Tóra i Duch Svätý nás vedú domov. Na tejto ceste domov sa medzi starozmluvným ľudom a Bohom, či novozmluvným ľudom a Bohom vytváral a dodnes vytvára vzťah. A práve o tento vzťah ide. Boh nechce svoj zákon písať na kamenné dosky, ale na mäsité dosky našich srdiec, aby sme sa stali živým listom Kristovým (2K 3,3).

Roman Porubán

Použitá literatúra:

Bič Miloš.: Výklady ke Starému zákonu, Kalich, Praha 1991

Doležalová M., Kocnová M., Trusina J.: Cesta Božího lidu, Kalich, Praha 1991

Douglas J. D.: Nový biblický slovník, Návrat domů, Praha 1996

Franek Jaroslav.: JUDAIZMUS, Marenčin PT, Bratislava 2009

Nosek Bedřich, Damohorská Pavla.: ŽIDOVSKÉ TRADICE A ZVYKY, Karolínium, Praha 2010

Novotný Adolf.: Biblický slovník, Česká biblická společnost, Praha 1992

Newman Ja'akov, Sivan Gavriel.: JUDAIZMUS od A do Z, Sefer, Praha 2004

Verím v Boha, aj napriek prieskumu

Podľa výskumu britského psychológa Richarda Lynna vraj v Boha veria menej inteligentní ľudia. Nikdy som si nemerala IQ, ale vďaka tomuto prieskumu aspoň

viem, kam patríam, a som vďačná, že aj napriek môjmu hendikepu s IQ sem môžem prispievať.

Najčastejšie argumenty ateistov sú tie, že keby Boh existoval, tak ne-

točne „pochopil“ zmysel Boha ako asistenta na dosiahnutie cieľov.

Z výskumu ďalej vyšlo, že deti prirodzene veria v Boha, kým nenastane akt dospievania. Alebo inými slovami – akt programovania sa na do-

dopustí to a ono... Najmä všetko to utrpenie. Je skutočne vysoko „inteligentné“ si myslieť, že Boh je niečo medzi Džinom vo fľaši a Vilom Rozborilom, ktorý vám splní všetky želania a nechá vás žiť v Miami bez zubného kazu. Pretože „inteligentní“ ľudia si myslia, že dobré je to, čo im neurobí „bobo“. Intelligentní ľudia sú totiž takí inteligentní, že to vedia lepšie než Boh. Intelligentný človek verí iba tomu, čo videl svojím zrakom, ktorý je taký nedokonalý, že si nevšimne ani známeho na chodníku a nerozlíši Pyca od Sajfu. Intelligentný človek sa spolieha na svoj mozog s kapacitou využitia sotva päť percent. Intelligentný človek využíva takzvané kritické uvažovanie, čiže aplikuje kritériá, ktoré si vyskladal z milizlomku skúseností a vedomostí a celé to riadi tým istým už spomínaným mozgom. Intelligentný človek sa spolieha sám na seba, čím opäť naznačuje, že sku-

spelácku kritickú myseľ podľa nespočetných a veľmi rôznych vzorov v okolí. Ako už aj starý dobrý Jung povedal – všetci ľudia majú v sebe zakódovanú túžbu nájsť Boha.

Vôbec sa nechcem dotknúť ľudí, ktorí neveria v Boha, pretože je to každého slobodné rozhodnutie, či verí, alebo nie. Či verí v existenciu, alebo neexistenciu, stále aj tak ide o vieru v niečo. Vysvetliť človeku Boha, to je ako pokúsiť sa rybe vysvetliť, čo je voda. A na to fakt nemám. Mojm skromným IQ si však dovolím domnievať sa, že medzi inteligenciou a múdrosťou je priepastný rozdiel v takej mierke, ktorá sa „inteligentovi“ logicky vysvetliť nedá. Ale zas sa možno veľmi mylím... Boh vie.

Adela Banášová

Autorka je rozhlasová a televízna moderátorka.

*Prevzaté z webovej stránky:
www.komentare.hnonline.sk*

Pozoruhodné pokánie jedného expremiéra

Bývalý predseda českej vlády Stanislav Gross prekvapil pred smrťou bezprecedentnou sebareflexiou i pokorou. Jeho príklad by k zamysleniu mohol viesť nielen politikov.

Pred desaťročím Stanislav Gross odišiel ako 35-ročný z funkcie premiéra Českej republiky. Počas kariéry sa na neho lepili rôzne podozrenia a väzy mu zlomila napokon kauza, v ktorej išlo o financovanie jeho bytu. No českí pozorovatelia ho opisujú aj ako talentovaného politika, ktorý sa veľmi rýchlo dostal príliš vysoko. Predčasnosť akoby necharakterizovala len Grossovu smrť, ale aj politickú dráhu.

Ak sa niekomu javil bývalý predseda českej vlády počas pôsobenia vo verejnom živote domýšľavo, vlni musel zostať prekvapený. V dokumente Českej televízie sa objavil vychudnutý a evidentne chorý. Zároveň s pokorou priznal, že neurobil len dobré veci a ospravedlnil sa ľuďom, ktorých sklamal.

„V osobnom živote som mal možnosť urovnať si vzťahy doma, v duchovnom živote som prešiel nejakým vývojom – prijal som Krista“, prekvapil bývalý politik asi najviac. Keď zomrel (16. 04. 2015), médiá priniesli správu, že svoje posledné chvíle strávil ponorený v modlitbách.

Na skeptických a nábožensky vlažných Čechov správa o obrátení kedysi jedného z ich najpopulárnejších politikov neurobila veľký dojem. Jeho bývalý stranícky kolega Miloš Zeman dokonca Grossovi odkázal, že ak prijal Krista, mal by rozdať svoj majetok. No súčasný český prezident bol vo svojom hodnotení až príliš príkry.

Nikto nevie, ako Stanislav Gross nakladal s vlastným majetkom po svojom obrátení. Vôbec by neprekvapilo, ak nejaké peniaze na charitu dal a nikomu o tom nepovedal. Ježiš učil, aby sme sa svojou dobročinnosťou okázalo nevystatovali.

Nezaznamenal som, že by české médiá nejako bližšie skúmali okolnosti Grossovho obrátenia. Začal expremiér riešiť svoj vzťah s Bohom až po prepuknutí choroby alebo už pred tým? A pod vplyvom ktorej kresťanskej denominácie k tomu došlo? Bolo by zaujímavé dozvedieť sa o týchto okolnostiach viac.

No celá vec, ak ju cynicky neodbijeme ako vypočítavosť, má ešte iný rozmer. Ukazuje, že vieru môže nájsť aj človek, o ktorom by to okolie nepredpokladalo. Stačí k tomu aj menej ako smrteľná choroba – napríklad uvedomenie našej ľudskej existenčnej biedy, z ktorej nás môže povýšiť len Božia milosť.

Veľa mocných a bohatých ľudí je natoľko posadnutých svojou „hrou o trón“, že zabúdajú na vlastnú zraniteľnosť aj iné ľudské hodnoty. Majú pocit osobnej nedotknuteľnosti, prípadne, že sú nad pravidlami, ktorých sa musia držať len tí „malí ľudia“. Hovorí sa tomu aj bohorovnosť.

Stanislav Gross minulý rok veľmi otvorene hovoril o svojich chybách. Možno ho ako mladíka v politike zaslepila ctižiadosť, no vďaka viere dokázal aspoň neskôr rozpoznať povahu pokúšení, ktoré viedli napokon k jeho pádu z Olympu moci. O koľkých politikoch vieme povedať čosi podobné? Väčšina aj na staré kolená tvrdošijne obhajuje svoje poklesky.

Promiskuita, mocibažnosť, prípadne honba za nečestne zarobenými peniazmi sú len márnymi pozlátkami, ktoré ľudský smäd po zmysle natrvalo neutišia. To dokáže jedine živý vzťah s Bohom. Blahoslavený, kto to rozpozná. A požehnaný, kto to pochopí bez toho, aby najskôr musel prejsť nejakou životnou kalamitou.

Lukáš Krivošík

POVEDALI O... DUCHU (SVÄTOM)

KTO STRATÍ ZDRAVIE, STRATÍ VEĽA, KTO STRATÍ PRIATEĽA, STRATÍ VIAC, ALE KTO STRATÍ DUCHA SVÄTÉHO, STRATÍ VŠETKO. ŠPANIELSKÉ PRÍSLOVIE

NÍČ ZO STVORENÝCH VECÍ NEMÔŽE SPÔSOBIŤ V DUŠI TAKÚ RADOSŤ AKO DUCH SVÄTÝ.

IGNÁC Z LOYOLY

POZNÁVANIE PRAVDY JE ZDRAVIE ĽUDSKÉHO DUCHA.
RENÉ DESCARTES

TIE NAJLEPŠIE NÁPOJE LISUJE BOH Z OVOCIA DUCHA.
PAVEL KOSORIN

**IBA POD VPLYVOM DUCHA SVÄTÉHO
MÔŽEME POVEDAŤ: JEŽIŠ JE PÁN!
KATECHIZMUS RÍMSKOKATOLICKEJ CIRKVI**

Slávni evanjelici v Kežmarku IX.

LÁNY-JACOBI, Daniel (1691 Kežmarok – 1729 Kežmarok) bol synom popraveného Martina Lányho. Študoval v rodnom meste, na univerzitách v Kráľovci (Königsberg), v Berlíne a teológiu vo Wittenbergu. Po návrate do vlasti bol najprv učiteľom v Rožňave a potom farárom v Brzotíne, ku ktorému patrila v čase protireformácie aj evanjelický zbor v Rožňave. Tu pôsobil v r. 1716. V tom istom roku alebo r. 1717 sa stal slovenským evanjelickým diakonom v Kežmarku. Mal tú česť v slovenskom jazyku vysvätiť dňa 15. augusta 1717 – v 12. nedeľu po Sv. Trojici – novopostavený drevený artikulárny kostol.

Daniel požíval veľkú vážnosť a dokonca bol r. 1724 zvolený za senátora Kežmarku, čo bolo u farárov – hlavne evanjelických – v tom čase neobvyklé. Vlastnil bohatú knižni-

cu, časť z nej sa nachádza v knižnici kežmarského lýcea. R.1717 sa oženil s Eleonórou Kray, dcérou tiež popraveného Jakuba Kraya. Mali päť detí – synovia Jakub a Alexander spolu s dcérou Eleonórou sa z Kežmarku odsťahovali, v rodnom meste ostal syn Pavol (1725 – 1766), neskôr lekár a Daniel (1717 – 1789), ktorý bol právnikom a senátorom. Od Daniela sa rod ťahal ďalej – boli v ňom lekári a právnici. V 19. storočí podľa módného zvyku si meno pomaďarčili pridaním písmena na Lányi. V Kežmarku vymrel rod po meči r. 1864. Po II. svetovej vojne sa prisťahoval z Levoče PhDr. Juraj (Jacobi) Lányi (1918 – 1987) - potomkovia po praslici žijú v Kežmarku aj v súčasnosti. Rodina Lány žije v súčasnosti na všetkých svetových kontinentoch okrem Antarktídy.

LÁNY-JACOBI, Martin (1655 Kežmarok alebo Hrabušice – 1709 Kežmarok) sa zaradzuje ku kežmarským mučeníkom podobne ako Jakub Kray a Sebastián Topertzer. Rod Jacobi - Lány pochádzal pravdepodobne z Hrabušíc, kde mal svoju kúriu. Rodinná kronika kladie jeho vznik dokonca do 13. storočia. Pôvodné meno rodiny bolo Jacobi, armales s predikátom Lány získala r. 1666. Erb: v modrom poli na zelenom vrchu stojí strieborný holub s rozprestretými krídlami, drží tri zlaté pšeničné klasy, z ktorých zobe. To isté je aj na klenote. Najstarší ro-

dinný erb má tvar z bojového štítu z r. 1190, ktorý dostal rod Lány z Vojnian (kedysi Krieg, kde mal aj kúriu) r. 1429. Tento erb tvorí v modernom poli červené horiace srdce, z neho vyrastá strieborný jednoramenný kríž. Okrem toho vlastnili rôzne vetvy tejto rodiny zatiaľ dvanásť známych rodových erbov s rozličnými motívmi: s orlicou, levom, Turkom, jeleňom, žeriavom, pelikánom, rukou s kvetmi... Martin Lány študoval právo a baníctvo, potom vstúpil do armády. V r. 1683 – 1686 bojoval proti Turkom pri Viedni i Budíne. R. 1697 bol ranený ako jazdecký kapitán v ďalšej bitke s Turkami pri srbskej Zente. Bojoval tam s bratom Jánom (1667 – 1720), ktorý vtedy generálovi Heisterovi zachránil život. Martin po zranení odišiel z armády a vrátil sa do rodného mesta. R. 1700 bol zvolený za kežmarského senátora. Po vypuknutí Rákocziho povstania sa stal mestským kapitánom a hoci bol pôvodne cisárskym voja-

kom, postavil sa na stranu povstalcov. Rákocziho šťastná hviezda onedlho zapadla a cisárske vojská začali čistiť územie Slovenska od povstalcov. Dobyli aj Kežmarok. Generál Heister dal 16. decembra 1709 popraviť troch radných pánov – medzi nimi bol aj Martin Lány. Hrob Lányho označený latinskou básňou a rodinným erbom je v hrobke na kežmarskom historickom cintoríne. Erb nájdeme aj na balkóne domu na Hlavnom námestí č. 5, ktorý patrilo rodine Lány.

LAZARY, Viktor (1835 Matejovce – 1916 Kežmarok) bol staviteľom. Lazary zanechal po sebe v Kežmarku viacero stavieb: bol darcom projektu a realizácie fasády lýcea v čase, keď r. 1865 bolo nadstavané druhé poschodie; pri rozširovaní cintorína v r. 1867 – 1868 projektoval a realizoval nový vstup – upravil ho na spôsob neskorogotického priečelia s veľkou vstupnou

bránou. Predovšetkým bol staviteľom nového evanjelického kostola. Slávnostný výkop na pozemku, ktorý mesto Kežmarok darovalo evanjelickej cirkvi, sa konal r. 1872 a v nasledujúcom roku bol položený základný kameň. Práce pokračovali veľmi rýchlo a už r. 1880 bol kostol zastrešený. Pre nedostatok peňazí sa stavba zastavila na neuveriteľných jedenásť rokov. Peniaze na dokončenie kostola sa hľadali po celej strednej Európe. Kostol bol napokon ukončený a vysvätený až 2. decembra 1894.

LEUDISCHER, Juraj (? Levoča – 1560 Strážky) sa považuje za prvého šíriteľa reformačnej myšlienky Dr. Martina Luthera v Kežmarku a blízkom okolí. Po štúdiách teológie v Krakove bol vysvätený v Budíne r. 1522 za rímskokatolíckeho kňaza a pôsobil ako kaplán v rodnej Levoči. Nedodržiaval však predpísaný celibát, kvôli čomu Levoču opustil a v Sliezske sa oženil so svojou levočskou láskou. Vzdal sa katolíckeho kňazstva a stal sa kupcom. Keď sa vrátil do Levoče, zatkli ho a prepustili len na príhovor tamojšieho farára. Z Levoče odišiel Leudischer do Kežmarku, kde r. 1530 bol mestskou radou zvolený za miestneho farára a dňa 26. septembra 1531 prevzal inventár fary. Leudischer sa nepokladal za neomylného kňaza, ale len za „kazateľa a služobníka Božieho slova“. Bol proti celibátu – sobášil aj iných kňazov. Zrušil ušnú spoveď a Večeru Pánovu prisluhoval

pod obojím. Centrom bohoslužieb sa stalo aj u neho kázanie Božieho slova, a to nie v latinčine, ale v nemčine, v reči, ktorej každý rozumel. V Kežmarku ostal 12 rokov. Ako farár pôsobil v Toporci, Ľubici, Mlynici a Strážkach.

LINBERGER, Štefan (1825 Šoproň v Maďarsku – 1902 Kežmarok) pochádzal z rodiny obchodníka. Študoval na lýceu v Šoproni a teológiu v r. 1846 – 1849 na nemeckých univerzitách v Tübingene, Jene a Halle. V jeho živote sa strieda učiteľské povolanie s kňazským, až napokon r. 1871 prišiel za evanjelického farára do Kežmarku. Bolo to v čase, keď sa početná nemecká evanjelická obec rozhodla postaviť nový kostol. Drevený artikulárny kostol z r. 1717 bol už staticky narušený a navyše nemal „reprezentatívny“ vzhľad, po akom Kežmarčania túžili. Snahy o stavbu kostola siahajú až do polovice 60. rokov 19. sto-

ročia, konkrétny obraz však začali nadobúdať až po príchode nového farára. Cirkevníci získali zdarma projekty od profesora architektúry na Akadémii vied a umení vo Viedni Teofila Hansena. Projekty boli údajne pôvodne určené pre Orient, ale plán mohutnej a nevšednej stavby Kežmarčanov natoľko zaujal a nadchol, že sa rozhodli pre jeho realizáciu. V r. 1872 sa urobil slávnostný výkop na pozemku, ktorý dalo mesto cirkvi zdarma a základný kameň bol položený r. 1873. Farár Linberger vycestoval do Nemecka s prosbou o finančnú pomoc, keďže videl, že zhromaždené financie ani zďaleka nedosahujú výšku skutočných nákladov. Linberger na podporu stavby vydal aj knihu o drevenom kostole – A készmárki ev. fatemplom etb. leirása – Kesmark 1892 (to isté vyšlo aj po nemecky). Bola to vlastne jeho zásluha, že stavebné práce po 11 rokoch opäť rozbehli a kostol bol konečne r. 1894 vysvätený. Okrem toho Linberger položil základy Diakonie (1892), zaviedol misijné bohoslužby, obnovil samostatnosť ev. a. v. cirkevného zboru v Rakúsoch, postaral sa o záchranu epitafov kežmarských martýrov na cintoríne – pravdepodobne dal vystaviť nad nimi kaplnku. Linberger – od r. 1891 senior VI. slobodných kráľovských miest - bol aj literárne činný. Napísal viacero prác náboženského charakteru, najväčšou prácou sú dejiny evanjelia v Uhorsku – Die Geschichte des Evangeliums in Ungarn,

Budapest 1880. Linberger aj so svojou manželkou je pochovaný na kežmarskom cintoríne.

LIPTÁK, Ján, Dr. (1889 Veľká pri Poprade – 1958 Warstein v Nemecku) sa narodil v rodine staviteľa. Študoval na kežmarskom gymnáziu, históriu, latinčinu a francúzštinu na univerzitách v Budapešti a Paríži. Bol doktorom filozofie. V r. 1911 sa stal riadnym profesorom ev. a. v. dištriktuálneho gymnázia v Kežmarku, ktoré sa po r. 1918 zmenilo na nemecké gymnázium. Od prvých rokov svojho pobytu v Kežmarku sa Dr. Lipták venoval spišskej histórii. Bohatstvo informácií nachádzal v lyceálnej knižnici – napr. latinský rukopis o histórii Spiša od Juraja Bohuša, rektora školy v r. 1711 – 1722. Lipták ho preložil do nemčiny a kniha vyšla pod názvom Historisch-geographische Beschreibung des in Oberungarn berühmtes-

ten Zipser Landes, Kežmarok 1919. Svojimi samostatnými dielami, ale aj štúdiami Lipták zmapoval históriu Spiša od najstarších čias po súčasnosť, napr. r. 1934 vydal v Kežmarku knihu *Die Germanenzeit in der Slowakei und in der Zips* (Doba Germánov na Slovensku a na Spiši), r. 1935 vyšla v Kežmarku publikácia *Urgeschichte und Besiedlung der Zips* (Pravek a osídlenie Spiša), r. 1938 *Alchimisten, Gottsucher und Schatzgräber in der Zips* (Alchymisti, hľadači Boha a zlatokopi na Spiši). Z jeho pera pochádzajú aj zatiaľ neprekonané dejiny kežmarského lýcea *Geschichte des evang. Distriktual Lyzeums A. B. in Kesmark*, vydané v Kežmarku r. 1933. Písal aj o osobnostiach – o Dávidovi Frölichovi, Frátrovi Cypriánovi, Danielovi Speerovi – Uhorskom alebo Dáckom Simplicissimovi atď.

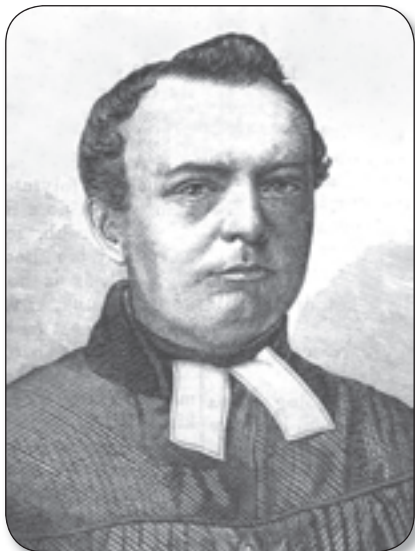
Rodina Liptákovcov bývala najprv na Hlavnom námestí v dome č. 96, potom si postavila dom na Michalskej ulici č. 1. Lipták, bohužiaľ, sa počas II. svetovej vojny veľmi angažoval. V r. 1940 (1941?) – 1944 bol aj riaditeľom *Institut für Heimatforschung* – Ústavu pre vlastivedný výskum nemeckej menšiny. Kežmarok opustil spolu so žiakmi gymnázia pri evakuácii nemeckého obyvateľstva v septembri 1944. Po odchode žil najprv v Rakúsku, potom sa usadil v nemeckom Westfálsku v meste Warstein. I tu pokračoval vo svojej práci, nie je teda vylúčené, že vzal so sebou nejaké materiály (v lyceálnej

knižnici chýba napr. Frölichov pamätník, o ktorom Lipták podrobne písal, atď.). Počas pobytu v Nemecu redigoval od r. 1955 aj obnovené vydávanie *Karpatských ročeniek* – *Karpathen Jahrbuch*, ktoré predtým vychádzali na Spiši. Bol aj kultúrnym referentom *Karpatenskoneckého spolku* (*Karpatendeutsche Landsmanschaft*).

MAUKSCH, Tomáš (1749 Kežmarok – 1832 Kežmarok) pochádzal zo starej kežmarskej mäsiarskej rodiny. Jeho matka Anna Mária Toportzerová bola dcérou jedného z troch kežmarských mučeníkov. Tomáš študoval vo svojom rodisku na evanjelickom gymnázii, v Szikszó a v Sárospataku (Šarišskom Potoku). Cez prázdniny pôsobil ako učiteľ a vychovávateľ grófskych detí. Po ukončení strednej školy bol súkromným učiteľom v Šarišskom Potoku a v Prešove. V r. 1872 – 1873 navštevoval Mauksch univerzitu v Lipsku. Tu študoval históriu, právo, hebrejskú gramatiku a prírodné vedy. Vďaka štedrému bratrancovi mohol počas štúdií navštíviť viacero európskych veľkomiest, ale zastupoval aj chorľavého farára v Lubici, Vrbove, Ruskinovciach a v Tvarožnej. V januári 1776 sa stal subrektorom kežmarského gymnázia a profesorom aritmetiky, latinčiny, zemepisu, náboženstva a histórie. Rektorovi Adamovi Podkonickému však nebolo po vôli, že s kolegom Jánom Klanicom a príbuzným kežmarským lekárom Jánom Danielom Mauk-

schom začali systematicky spracovávať okolitú flóru, a tak po ôsmich rokoch znechutený Mauksch zanecháva učiteľské zamestnanie. Prijíma miesto evanjelického kazateľa v Bardejove. Onedlho prichádza do konfliktu so svojim starším kolegom pre svoje moderné a novátorské myslenie a vnímanie pravého kňazského poslania. Po dvoch rokoch sa stáva farárom vo Veľkom Slavkove, aby bol blízko k svojim milovaným Tatrám. Za dva roky sa mu podarilo za vyžobrané groše postaviť faru i s kostolom. Vo voľnom čase študoval prírodné vedy a navštevoval blízke Vysoké Tatry. Aj napriek svojim humanistickým skutkom sa stretáva s ohováraním a neprajnosťou Veľkoslavkovčanov. Po veľkom požiari v Kežmarku vyhorelo 300 domov, a tak Mauksch z vlastných prostriedkov pomáha svojim rodákom. V r. 1792 zomiera spolupracovník a priateľ Augustini ab Hortis a necháva ho aj snúbenica, dcéra priateľa. Sklamania však iba utužili botanickú aktivitu Maukscha v bádani Tatier. Dokonca presvedčil zeme pána Veľkého Slavkova, iliašovského grófa Štefana Csákyho, majiteľa slavkovských pozemkov, aby dal vystať pri prameni smokoveckej vody poľovnícku chatu, neskôr aj ďalšie budovy s kúpeľným charakterom, potom ich sprevádzkovať a prijímať profit od prípadných záujemcov z vyšších kruhov. Gróf ho poveril realizáciou tohto projektu. A tak pod vedením Maukscha vyrástli v r.

1793 prvé zruby tatranskej osady Starý Smokovec. Po rôznych peripetiách s majiteľom sa Mauksch vracia do Kežmarku v r. 1802, obchoduje s vínom, tabakom i kávou, ale supluje aj miestneho evanjelického kazateľa. Popritom znova s novým majiteľom usmerňoval ďalej rozvoj Starého Smokovca a sprístupňoval Tatry širokej verejnosti a vedeckým kruhom. Sprevádzal po Tatrách prominentných hostí, umelcov a významných svetových prírodovedcov G. Wahlenberga, R. Townsona, P. Kitaibela, F. Waldsteina a ďalších. Tí často uverejňovali vo svojich dielach jeho rozsiahle práce a súpisy kveteny Spiša. Mauksch napísal s K. G. Rumym pripravené, avšak nevydané prírodovedno-spríevodcovské dielo *Wegweiser durch die Zipser karpatischen Alpen* (Sprievodca po spišských karpatských Alpách), priekopnícku prácu *Über die Witterungen der Zips...* (O podnebí Spiša, menovite pod karpatskými Alpami 1795) a celý rad štúdií o flóre, klíme, vetroch, plesách, faune, mineráloch i geografii Tatier vo vtedajších popredných prírodovedných periodikách svetovej tlače. Severovýchodná stena Slavkovského štítu, jama medzi severovýchodnými ramenami Slavkovského štítu a Slavkovskej kopy, Čierne pleso v Doline Zeleného plesa a dolinka pod Prielomom niesli v 19. storočí Maukschovo meno. V r. 2000 mu bola na jeho dome na Hlavnom námestí č. 33 v Kežmarku odhalená pamätná tabuľa.

MÁDAY, Karol (1821 Kežmarok – 1870 Dobšina) študoval v Kežmaruku, Miškovci a na kolégiu v Prešove filozofiu, teológiu a právo. Nemecské univerzity navštevoval v Berlíne,

Greifswalde a Jene. Pochodil severné štáty, Taliansko i Švajčiarsko. Po návrate do Uhorska pôsobil najprv od r. 1846 ako pedagóg na nižšom ev. a. v. gymnázii v Miškovci, od r. 1850 bol farárom v Spišskej Belej. Za farára ho ordinoval superintendent Ján Chalupka, slovenský literát. R. 1859 vyšiel vo Viedni náboženský patent, ktorý Spiš odmietol s tým, že ide o obmedzenie protestantskej autonómie (išlo skôr o obmedzenie autonómie v Uhorsku a podriadenie sa Rakúsku), načo bol zatknutý aj Máday, no po čase ho prepustili a r. 1860 bol zvolený ako hrdina protiviedenského odboja za superintendenta (biskupa) Potiského dištriktu. R. 1861 sa stal farárom v Miškovci, r. 1863 v Dobšinej, kde ostal až do svojej smrti.

*Nora Baráthová – Milan Choma –
Mikuláš Lipták*

Úryvok

*K*eď sme na redakčnej rade prijali rozhodnutie, že nové číslo Zborového listu bude venované Svätodušným sviatkom, brat senior si spomenul, že u nich, na Liptove, sa na Svätého Ducha stavali máje. A tak sme polistovali v klasikoch, aby sme si tento, temer už neznámy zvyk pripomenuli.

Olga Kormanová

MÁJE

Martin Kukučín

V malej, úhľadnej záhradôčke kvitne už tulipán aj biely narcis. Pri ňom do zeme zasadené sú dva smrečky. A to také vysoké, že chcú až hálku na dome presahovať. Pyšne sa vypínajú v neobyčajnom kroji svojom. Kôra z nich je síce odretá, ale nie úplne, lebo zanechané jej zdrapy tvoria utešené cirády, aké na žiadnej halienke mládenca krajčír ešte nevyšil. Korunka smrečka je zmenšená, len práve ihlanovitý koniec nechala ukrutná sekera;

ale koľko na nej ihličiek, toľko i farebných pestrých stružlín, toľko maľovaných, olejkovaných stužiek. Jarný vetrík koketne si pohráva s ozdobenou kórkou smrečka. To sú, hľa, máje! Prvý máj – teda i mládenci postavili kľepárskym dievčencom máje. Kľepársky hájnik dosť sa po hore nasledil (včera celý deň bol tam), že niektorého pri stínaní smrečka dolapí. Hej, keby sa mu to bolo zdarilo, bolže by to drahý a pamätný máj! No hájnik je hájnikom a mládenci sú mládenci. Čo by si ten nohy zodral po kolená a čo by si oči vyočil, nepostihne žiadneho mládenca pri stínaní májov.

Pyšne stoja máje v cudzej pôde pre ne. Škoda, že po jednodňovej sláve musí na ne prísť neomylné zahynutie. Kedy to tí mládenci zasadili? Hja, robili to, i zasadili každý osebe, potajomky v noci, aby to nik nevidel. Len ráno pretvárajú sa dievčence, akoby sa divili, odkiaľ ten máj prišiel, akoby na prvý máj celkom boli zabudli. Šťastné dievča, ktoré pred svojím oblôčkom nájde ráno toto milé prekvapenie! Často ani rodičia nevedia, kto ho postavil, a od dcéry sa pýtať – to by bolo narušenie dobrých mravov. Ešte iba svitá a už dievčence, hneď ako z postele vyskočia, bežia k obloku a vyzerajú máj. Nedejnej sa srdce krčovite stisne, vidiac, že darmo hľadala, že pre ňu mája niet...

Martin Kukučín Výber I, Tatran 1980 Bratislava

O vnitřní lásce k Duchu Svatému

Jan Ámos Komenský

*Mrtvá ani pokrytá
nechť není víra má,
spící neb historická,
ale bdící, živá,
hojnost dávající
ovoce výborného,
sprostně z srdce věrného
ve všem se mající.
Přitom i má NADĚJE
nechť pevnou stálostí
před tebou se vždy skvěje
bez vší pochybnosti*

*nekladuc doufání
v věcech pomíjejících,
než věčně trvajících
a v tvém smilování.
Regente můj výborný,
braň a posilň mne sám,
byť libý neb odporný
vítr sem ani tam
mnou nemohl víklati,
nýbrž ať v každé době
důvěruji se tobě.
rač mi pomáhati.*

Šibi ryby, masné ryby

Na Veľkonočný pondelok bývalo na dedine rušno. Oddávna to bol tradičný sviatok mužov, mládenčov a chlapcov, ktorí od rána chodili po šibačke či polievačke (príp. oblievačke, kúpačke).

Zvyky tohto rána boli naozaj rozmanité: niekde sa šibalo, inde oblievalo a zasa niekde šibalo aj oblievalo. Na západnom Slovensku prevládala šibačka bez oblievačky, na východnom Slovensku sa zase viacej polievalo, než šibalo, zato na Kysuciach si dievky užili jedného aj druhého. Stredným Slovenskom akoby prechádzala zdanlivá hranica medzi šibaním a polievaním a práve tu sa časom šibanie a polievanie spojili. Napríklad na hornej Nitre sa na Veľkonočný pondelok pôvodne oblievalo. Začínalo sa skoro ráno, ešte za svitania. Chlapci polievali dievčatá vodou z potoka. V súčasnosti sa k oblievačke pridružilo aj šibanie dievčat vrbovými prútmi. Za polievanie a šibanie dostávali chlapci od dievčat maľované vajíčka, štamperlík pálenky, mladší koláče a pár koruniek. Dnes mládenčov obdarúvajú čokoládovými vajíčkami a figúrkami, peniazmi, ale opäť sa vracajú ručne maľované vajíčka, či už zdobené, či prázdne, alebo uvarené natvrdo, ktoré sa môžu zjesť. V mnohých dedinách, napríklad aj v malokarpatskej obci Buková, mládenci chodili po šibačke v skupinkách. Okrem vlastného korbáča (šibáka) nosili ešte jeden spoločný, neraz dlhý aj dva metre. Na ten im dievky priväzovali stuhy.

V Rudine sa tešila veľkej oblube najmä oblievačka – mládenci hádzali dievčence do potoka a polievali vedrami. Ak mal mládenec s dievčinou vážnu známosť, chodil k nej na polievačku len sám. Rodiny, kde mali slobodné dievky súce na vydaj, dávali šibačom aj peniaze, aby mali za čo večer zorganizovať zábavu. Na oblievačkovú zábavu mali dievky vstup zdarma.

Na celom Slovensku sa oblievačka aj šibačka končili pred obedom. Popoludní sa už polievať nepatrilo. V utorok mohli dievčatá poliať mládenčov – spravidla väčšie tých, ktorých dolapili na ulici, menšie aj svojich príbuzných a spolužiakov. Šlo o starší žartovný zvyk, ktorý sa už v súčasnosti nevyskytuje.

Korbáče, na západnom Slovensku šibáky, si mládenci chystali už týždeň pred šibačkou a niektoré boli skutočne majstrovskými dielami. Parádny korbáč bol vizitkou slobodného mládenca. Plietli

sa z rozličného počtu prútov, jednoduchšie šestoráky a osmoráky sa naučil pliesť vari každý dedinský chlapec, na desatoráky, dvanástoráky či ešte zložitejšie si trúfol len naozajstný majster. Pri šibaní hovorili šibačkové riekanky, každý mládenec mal tú svoju obľúbenú.

*Šibi ryby masné ryby,
dávaj vajcia od korbáča,
ešte k tomu kus koláča,
ešte k tomu groš,
už je toho dosť!*

V súčasnosti sa inovujú aj riekanky, a tak malí šibači dnes šibú takto:

*Šibi ryby masné ryby,
od korbáča kus koláča,
ešte k tomu žuvačku
a aj euro do vaku.*

Dnes sa na šibačke a oblievačke zúčastňujú skôr otcovia so synmi, ktorí chodia spolu takto potešiť ženy v príbuzenstve. Chlapci sa vracajú s igelitkami plnými dobrôt, s peniazkami od tetušiek a starých mám, sprevádzaní oteckami, neraz už na neistých nohách... Šibačku a oblievačku si pravdaže nedajú ujsť početní členovia folklórnych súborov. Ich vystúpeniami žije celé dedinské spoločenstvo, vládne veselá, často až bujará nálada, ale chvályhodne sa tak udržiavajú hodnoty miestnej ľudovej kultúry.

Na Veľkonočný pondelok sa v minulosti dopoludnia v domoch nekúrilo, lebo keď vraj v domácnosti zakúria, ich do roka stihne nešťastie.

Samo šibanie ani oblievanie sa nedalo označiť za príjemný zážitok, dievčatá pri tom píšťali a usilovali sa uniknúť (čo mládencov tým väčšmi povzbudzovalo), no v skutočnosti sa šibačom a polievačom vždy veľmi potešili. Nielen preto, že po vyšibaní mali byť krajšie, svieže a zdravé, ale aj preto, lebo hojná účasť šibačov bola dokladom záujmu o dievku. Verilo sa, že dievčina, ktorá by nebola vyšibaná alebo poliata, môže cez rok chorľavieť, dokonca stratiť krásu a pružnosť. Na Záhorí sa hovorilo, že by mohla oprašivieť. Mládenci sledovali, aby ani jeden dom neobišli – lebo keby sa našla taká dievka, čo nebola vykúpaná, bola by „nanič“.

Od päťdesiatych rokov 20. storočia sa na väčšine nášho územia aj vo vidieckom prostredí oblievanie nahrádzalo kropením voňavkami, podobne ako to dovtedy bolo zvykom v meštianskych domoch. Dievčatá vo všeobecnosti túto zmenu privítali, lebo autentická polievačka mohla bývať naozaj drastická.

Pripravila Olga Kormanová – z knihy Slovenský rok v ľudových zvykoch, obradoch a sviatkoch od Kataríny Nádaskej, vydala Fortuna Libri 2012

SPRÁVY z kresťanského sveta

Najprv v Saudskej Arábii, teraz v Eritrei vo väzbe

Zastaňte sa uväzneného kresťana Mussie Eyoba

Frankfurt / Wetzlar (idea) – ako „väžňa mesiaca máj“ predstavuje Medzinárodná spoločnosť pre ľudské práva (ISHR) a evanjelická tlačová kancelária IDEA (Wetzlar) kresťana Mussie Eyoba z Eritrey (severovýchodná Afrika). ISHR a Idea nás vyzývajú, aby sme sa postavili za neho a modlili sa. Roku 2008 sa stal kresťanom. Vo februári 2011 bol zatknutý počas svojho pobytu v Saudskej Arábii, pretože hovoril s návestníkmi mešity o kresťanskej viere. To je v prísne moslimskej krajine závažný trestný čin a môže byť potrestaný smrťou. Eyob prišiel do väzenia s maximálnou ostrahou – Briman v Džidde. Po medzinárodných protestoch bol deportovaný v novembri 2011 do jeho rodnej krajiny. Po celé roky potom nebolo o ňom informácií. Teraz vyšlo najavo, že je v zajateckom tábore na severozápade tohto diktátorského štátu. Toto väzenie bolo v roku 2007 zriadené špeciálne pre kresťanov, ktorí sú väznení kvôli svojej viere. Podľa ISHR tam je väznených 89 ľudí. Roku 2009 tam dvaja kresťania zomreli

kvôli neludským podmienkam. Eyob sa v tábore stará o starých a chorých väzňov. Nie je známe, prečo tam ešte je aj on.

Iba tri cirkvi sú tam štátom uznané

Neomarxistický režim pod vedením prezidenta Isaiasa Afewerkiho útočí hlavne na misijné aktívnych kresťanov, ktorí sú považovaní za živly rozvracajúce štát. Od roku 2002 sú uznané len eritrejsko-pravoslávna, katolícka a luteránska cirkev a ako náboženstvo islam. Členovia týchto cirkví môžu do značnej miery nerušene pestovať svoje náboženstvo, ale sú sledovaní. Členovia iných cirkví trvalo žijú v nebezpečenstve, že budú zatknutí. Režim však popiera, že by kresťania boli prenasledovaní. ISHR a Idea nás vyzývajú, aby sme žiadali prezidenta, aby dosiahol prepustenie Eyoba a ďalších zadržovaných pre svoju kresťanskú vieru. Veď oni si len uplatnili svoje právo na náboženskú slobodu. Z približne piatich miliónov obyvateľov Eritrey je 50% moslimov a 47% kresťanov. 1,9% sú nenáboženská a zvyšok stúpenci domorodých kultov. Zo 170.000 ľudí, ktorí utiekli v uplynulom roku cez Stredozemné more do Európy, prišlo 34.000 z Eritrey.

--- Slovom i obrazom ---

09. novembra 2014 ako senior Tatranského seniorátu (TAS) som sa spolu s bratom seniorálnym dozorcóm TAS Ing. Milanom Zachorom zúčastnil slávnostných služieb Božích v Cirkevnom zbore ECAV na Slovensku Slovenská Ves pri príležitosti životného jubilea 60. rokov sestry farárky Ľubice Sobanskej. Na službách Božích som poslúžil zvestou slova Božieho na text z Matúšovho evanjelia 12,15-21. V kázni som poukázal na to, že evanjelium Ježiša Krista spája ľudí. Toto evanjelium v cirkevnom zbore už 20 rokov káže sestra farárka Ľubica Sobanská a ono i v Slovenskej Vsi ľudí viedlo a vedie k tomu, aby dobre činili.

„Činiť dobre“ ako životný program, do ktorého sme pozvaní prostredníctvom Kristovho evanjelia, to je neustály boj našej viery. Tento boj zvädzala aj sestra farárka Sobanská. Dnes sme sa tu stretli, aby sme poďakovali Pánu Bohu za to dobré, čo prijala a čo vám mohla odovzdávať nielen nedeľu čo nedeľu z kazateľnice, ale aj vo všedný deň, keď ste ju stretávali na ulici, či kdekoľvek inde. Stáť v službe cirkvi a „činiť dobre“ sa nám zdá ako niečo, čo by malo byť normálne. Bez bojov a zápasov to však nejde. Sestra farárka v týchto bojoch obstála, a tak mohla požehnať 20 rokov rozsievajúc slovo Kristovho evanjelia. Zotrvávať v Kristovom životnom programe „činiť

PREDSEDNÍCTVO TAS PRI GRATULÁCII SESTRE SOBANSKEJ

dobre“, to sa môže pre človeka stať aj riskantným, či priam nebezpečným činom. Tí, ktorí prežili éru socializmu a prenasledovania eštébákmi, čo prežila aj sestra farárka počas svojho pôsobenia na Gemerí v CZ ECAV na Slovensku Jelšava, bolo o sile a odvahe viery, ktorá aj v ohrození a nebezpečenstve smelo hlásala pravdu Kristovho evanjelia.

Aj dnes sa človek dostáva do mnohého nebezpečenstva, ak činí dobre. Aj Pán Ježiš, keď činil dobre, tak v mnohých prípadoch sa radili farižeji o tom, kde a ako Ho zabijú. Ten, kto činí dobre, je pre mnohých nepohodlný. No však životný program „Činiť dobre“, prináša požehnanie ako pre náš život, tak rovnako aj pre spoločenstvo cirkvi. **Čiňme dobre najmä domácim viery**, to bolo pria-

nie brata seniora Romana Porubäna, s ktorým zakončil zvest' slova Božieho. Po skončení bohoslužieb sa pozvaní hostia odobrali na spoločný obed do miestneho kultúrneho zariadenia.

14. novembra 2014 zúčastnil som sa na Prednej Hore 11. dištriktualnej pastorálnej konferencie duchovných Východného dištriktu, ktorej téma bola: Uviaznutí v pavučine závislostí. Na tejto konferencii nám prednášali primári dvoch psychiatrických oddelení a jeden psychoterapeut, ktorí poukazovali na riziko rôznych závislostí (nielen alkoholových) na dnešných ľudí. Prítomných privítal riaditeľ Odborného liečebného ústavu psychiatrického Predná Hora MUDr. Oleg Martinove. Po úvodnej pobožnosti

BRAT SENIOR TAS ROMAN PORUBÄN PRI ZVESTI SLOVA BOŽIEHO

brata biskupa Východného dištriktu Mgr. Slavomíra Sabola sme si vypočuli tri prednášky od MUDr. Jozefa Benkoviča, primára 2. oddelenia MDZ, MUDr. Márie Martinovej, PhD. primárky 4. oddelenia MDZ a PhDr. Vladimíra Stanislava, PhD. psychoterapeuta, ktorý veľmi pútavým a praktickým spôsobom poukazoval, ako človek rýchlo môže skĺznuť do závislosti a ako popri závislosti človeku aj rodina sa stáva závislá, hoci si to členovia rodiny skoro vôbec neuvedomujú. Po spoločnom obede nasledovala prehliadka zariadenia s oboznámením sa s jednotlivými oddeleniami a prácou na týchto oddeleniach.

Na záver pastoraľnej konferencie sme si prezreli poľovnícky zámček Coburgovcov, ktorý sa na-

chádzal neďaleko liečebne. Dňa 27. júna 2014 mal Odborný liečebný ústav psychiatrický, n.o. Predná Hora (OLÚP, n.o.) možnosť privítať vo svojich priestoroch veľmi vzácnu návštevu. Po stopách svojho starého otca, bulharského cára Ferdinanda Coburga, sa vydal jeho vnuk J.V. Simeon Coburg spolu s manželkou kráľovnou Margaritou Gomez-Acebo. Ferdinand Coburg miloval našu slovenskú prírodu, najmä oblasť na Prednej Hore, ktorá sa stala miestom jeho oddychu a celoživotných záľub – poľovačiek a botaniky. Tento malý poľovnícky zámček, ktorý je otvorený pre verejnosť, bol skutočne úchvatný a odporúčam si ho prezrieť, ak do týchto končín niekedy zabľúдите. V jeho opravenom interiéri sa nachádzajú rodin-

POĽOVNÍCKY ZÁMOČEK COBURGOVCOV NA PREDNEJ HORE

né fotografie, korešpondencia a zaujímavé exponáty z rodu Coburgovcov, ktoré sa podarilo zachovať až do dnešnej doby.

16. novembra 2014 v auditóriu lýcea sa uskutočnilo školenie presbyterov Tatranského seniorátu (TAS). Pozvanie medzi nás prijal brat Mgr. Ondrej Prostredník, PhD., ktorý pôsobí na katedre Novej zmluvy Evanjelickej teologickej fakulty UK v Bratislave. Keďže postupne na týchto školeniach rozoberáme Malý a veľký katechizmus Dr. Martina Luthera, téma jeho prednášky bola: Modlitba Pánova vo svetle Lutherovho Malého a Veľkého katechizmu.

V tejto prednáške poukázal na to, že modlitba Pánova patrila od počiatku cirkvi k najdôležitejším pre-

javom kresťanskej viery. Okrem toho nám vykreslil intenzívny Ježišov modlitebný život, ktorý bol veľmi výnimočný, keď učeníci prichádzajú za Ním s prosbou, aby ich naučil modliť sa. Ježišovou odpoveďou je modlitba Pánova, ktorá sa stala jednou z najznámejších a najprekladanejších modlitieb.

Brat Prostredník poukázal i na dve verzie modlitby Pánovej, ako ich máme zaznamenané v Matúšovom evanjeliu a v Lukášovom evanjeliu. Okolnosti ich vzniku sú rôzne. Keď tieto dve modlitby postavíme vedľa seba, tak okrem zhodných miest zistíme aj niekoľko nápadných rozdielov. Táto prednáška bola rozdelená na dve polovice s polhodinovou prestávkou na občerstve-

ÚČASTNÍCI ŠKOLENIA PRESBYTEROV TAS

nie presbyterov cirkevných zborov Tatranského seniorátu.

28. novembra 2014 - krátko po komunálnych voľbách sa uskutočnilo na farskom úrade stretnutie s novým primátorom mesta PhDr. Jánom Ferenčákom. Toto stretnutie bolo venované horúcej téme zotrvania Gymnázia P. O. Hviezdoslava v súčasnej budove, ktorá je majetkom Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok. Vedenie školy voči cirkevnému zbo-

ru začalo uskutočňovať negatívnu kampaň prostredníctvom printových médií, miestnej televízie i televízie TA3, ktorá nepomohla ani jediným ani druhým, na čo sme vedenie školy upozornili listom. Ak má škola nejaké problémy, tak sa určite takýmto spôsobom neriešia.

Je pravdou, že Gymnázium P. O. Hviezdoslava má problémy finančného charakteru, ktoré majú negatívny vplyv na plnenie ustanovení nájomnej zmluvy, ktorá bola podpí-

saná v roku 2009. Tieto problémy však nevznikli z toho, že by cirkevný zbor pýtal vysoké nájomné za prenajaté priestory, ale vznikli zo systémových chýb zriaďovateľa a vedenia školy, ako je postupné zrušenie osemročného gymnázia, čím škola prišla o 200 žiakov, alebo vytvorenie 4 gymnázií v blízkom meste Poprad, kam odchádza študovať veľký počet žiakov základných škôl z kežmarského okresu. Keďže súčasné školstvo je financované normatívmi určenými na jedného žiaka, tak matematika v tomto smere je jasná. Ak vám chýba 200 žiakov,

tak adekvátne vám ku tomu musia chýbať aj finančné prostriedky.

Novému primátorovi boli predstavené všetky rekonštrukčné práce, ktoré cirkevný zbor uskutočnil na budove gymnázia od času, ako sa budova vrátila v reštitučnom konaní cirkvi. Podotkli sme však tú skutočnosť, že 10 rokov po reštitúciách bol nájom v takýchto budovách regulovaný nariadením ministerstva financií. Od toho času cirkevný zbor na budove gymnázia zaviedol vodu do každej triedy, opravil všetky podlahy na prízemí a prvom poschodí, nanovo vydláždil schodiská a opucoval omietky schodísk, zrekonštruovali sa šatne telocvične so sprchami a sociálnymi zariadeniami, na každom poschodí sa nanovo zrekonštruovali sociálne zariadenia, v celej budove sa uskutočnila výmena vykurovacích telies a rozvodov s novým systémom vykurovania, kompletne sa vymenila strešná krytina a demontovali sa zbytočné komíny, v telocvični gymnázia sa vymenilo osvetlenie a rovnako aj dvojve vcho-

dových dverí do budovy gymnázia. Z rekonštrukčných prác je potrebné do budúcnosti vymeniť okná a opraviť fasádu budovy.

Stretnutie sme skončili s tým, že obom stranám (ako mestu, tak rovnako aj majiteľovi budovy) záleží na tom, aby v predmetnej budove naďalej sídlilo Gymnázium P. O. Hviezdoslava. Dohodli sme sa, že do budúcnosti sa budeme navzájom informovať o postupoch pri riešení tejto otázky, ktorá do značnej miery

ZREKONŠTRUOVANÉ SCHODISKO GYMNÁZIA

ovplyvňuje stredné školstvo v meste Kežmarok.

30. novembra 2014 sa uskutočnil 3. ročník adventných koncertov. V auditóriu lýcea na prvú nedeľu adventnú sa začal prvý zo série koncertov konaných v jednotlivých cirkvách pôsobiach na území mesta Kežmarok a tohto roku aj na území obce Ľubica. Prečo aj v Ľubici? Našou spoločnou túžbou bolo, aby sa na adventných koncertoch podieľali všetky kresťanské cirkvi pôsobiace na území mesta Kežmarok. To znamená Rímskokatolícka cirkev, Evanjelická cirkev, Gréckokatolícka cirkev a Bratská jednota baptistov. Oslovené k spolupráci boli všetky štyri cirkvi, no do projektu adventných koncertov sa zapojili tri bez Rímskokatolíckej cirkvi.

Riaditeľovi Základnej umeleckej školy Antona Cígera, Jánovi Levockému, ktorý je nositeľom myšlienky adventných koncertov, sa podarilo osloviť Rímskokatolícku cirkev v Ľubici, aby sa zapojili do série týchto pripravovaných koncertov. Keďže Ľubica nie je ďaleko od Kežmarku, nebol problém to zabezpečiť aj po organizačnej stránke, a tak sme sa tešili, že na treťom ročníku bude zastúpená Rímskokatolícka cirkev. No tohto roku nám vypadli bratia baptisti vzhľadom na to, že baptistický kazateľ v tom čase nebol prítomný so svojou rodinou na území Slovenska.

Počas prvého adventného koncertu sa náš zborový spevokol prítomným predstavil zaspievaním piesne: Ó príď, ó príď Emanuel,

ÚVODNÉ SLOVO JÁNA LEVOCKÉHO - RIADITEĽA ZUŠ ANTONA CÍGERA

po ktorom sa prihovoral domáci brat farár Roman Porubän. Vo svojom krátkom zamyslení poukázal na potrebu prežitia adventného času v tichu a pokoji, a nie ako nám ho prezentuje vonkajší svet, ktorý vstupom do adventu má už Vianoce a keď príde po advente obdobie Vianoc, odrazu ho nevieme ani prežiť v radosť z Kristovho narodenia, pretože počas celého adventu nás otravovali v supermarketoch i rádiách vianočné koledy. V jednotlivých krátkych vystúpeniach sa nám ďalej prezentovali žiaci a učitelia Základnej umeleckej školy Antona Cígera.

8.-12. decembra 2014 prebiehal v našom cirkevnom zbore adventný modlitebný týždeň, ktorý bol venovaný téme: Kristov príchod nás nabáda a povzbudzuje k službe. Tak,

ako každý rok, i tohto roku nám poslúžili jednotlivými zamysleniami bratia a sestry farárky z Tatranského seniorátu. Počas piatich večerov sme sa venovali nasledovným témam: Sme vôňou Kristovou (R. Porubän), Sme listom Kristovým (J. Vereščák), Varujme sa služby odsúdenia a koňajme službu ospravedlnenia (E. Germanová), Buďme služobníkmi Novej zmluvy (T. Molnár), Dajme sa do služby Ducha (J. Matis).

Adventné modlitebné týždne sa stávajú pravidelnou súčasťou duchovného života cirkevného zboru. Je škoda, že ich nevyužívame tak, ako by sme mohli. V rámci jedného týždňa je nám vždy prezentovaná ucelená téma, ktorá je rozobraná na drobné počas jednotlivých večerov. Zaujímavejšie je to o to, že

SPEVOKOL CIRKEVNÉHO ZBORU DOSPIEVAL PIESEŇ

každý brat farár, alebo sestra farárka prináša do tejto témy svoje pocity, svoje skúsenosti viery. Som vďačný všetkým bratom farárom a sestrám farárkam, ktorí každý rok radi prispievajú svojimi myšlienkami k obohateniu nášho duchovného života a predovšetkým k Božej chvále.

13. decembra 2014 sa uskutočnil v drevenom artikulárnom kostole vianočný koncert Brass Collegium Levoča. Tento poloprofesionálny súbor zložený z hráčov na plechové dychové nástroje založil a dodnes vedie nestor trúbkovej hry na Spiši a veľký nadšenec, ako i profesionálny znalec historického umenia pán Mgr. Vladimír Tomko. Súbor počas svojho 26-ročného pôsobenia absolvoval množstvo koncertov. Vyrástli

v ňom mladí hudobníci, z nich viacerí sa dnes venujú hudbe profesionálne a tí mladší ešte študujú hudbu na konzervatóriu v Košiciach.

Súbor úspešne reprezentuje mesto Levoča a pán Mgr. Vladimír Tomko dostal v roku 2014 Cenu mesta Levoča za zásluhy o kultúrny rozvoj mesta prostredníctvom hudobného telesá Brass Collegium. V ich repertoári sa nachádzajú diela starých majstrov, hrané v duchu doby, v ktorej vznikli. Niektoré skladby majú upravené do modernej, takmer jazzovej podoby. Možno práve preto je program koncertov súboru Brass Collegium taký úspešný a zaujímavý.

Počet plechové dychové nástroje v adventnej dobe v drevenom artikulárnom kostole, kde teplota sa blíži k nule a v kostolnej lavici sedí-

MARIANNA HOCELOVÁ SPIEVA VIANOČNÉ KOLEDY

te uzímený a do tejto atmosféry od-
razu zaznie mohutný zvuk dycho-
vých nástrojov, tak to vám naozaj
prechádza mráz po chrbte. Pritom
ako ten, ktorý sa učím hrať na trúb-
ke, som si vedomý, ako je náročné
v takýchto teplotných podmienkach
dobré intonovať, aby skladba nevy-
znela rozladene. Tomuto telesu sa
to naozaj podarilo a všetci tí, ktorí
si prišli vychutnať tento koncert, tak
odchádzali nielen dojatí, ale aj na-
plnení hudbou, ktorá niesla v sebe
duchovný náboj adventu. Na tomto
koncerte sme mohli počuť ako diela
klasiky, tak rôzne spirituály, gospel,
či duchovnú chrámovú hudbu. Bol
to príjemný večer, do ktorého ešte
zaznieval spev opernej speváčky
Marianny Hochelovej.

14. decembra 2014 sa uskutoč-
nilo adventné stretnutie dôchodcov
s prislúžením Večere Pánovej v zbo-
rovej miestnosti lýcea. Prítomným
sa prihovril domáci brat farár Ro-
man Porubän, ktorý poukázal vo
zvesti slova Božieho na Jána Krs-
titeľa. Ten vystúpil na Judskej púš-
ti a volal ľudí ku pokániu. Jánova
zvešť bola zvešťou o tom, že napriek
tomu, že vo svete, v ktorom žijeme,
vládne bezprávie a hriech, tak ten-
to svet je stále predmetom Božieho
záujmu a Božej lásky. Boh prostred-
níctvom pokánia volá ľudí ku poko-
ju. Táto možnosť nie je pre nikoho
uzavretá. Ona je otvorená pre všet-
kých ľudí. Pokánie je totiž kľúčom,
prostredníctvom ktorého sa otvára-
jú naše oči, uši a srdce, aby sme do-

BRASS COLLEGIUM LEVOČA

kázali prijať dar spasenia, ktorý nám dáva Boh do betlehenských jaslí.

Po skončení Večere Pánovej sme mali milú príležitosť. Hoci sestra Nora Baráthová už mala skoro sedem mesiacov po svojom okrúhlom jubileu, aj napriek tomu sme jej ešte raz poblahoželali k tomuto sviatku a poďakovali za kantorskú službu, ktorou pravidelne poslúži na všetkých stretnutiach dôchodcov. Pri tejto príležitosti jej sestry zo zborovej diakonie upiekli tortu.

20. decembra 2014 sa uskutočnili v drevenom artikulárnom kostole Spišské Vianoce s vystúpením detí zo Základnej školy na Hradnom námestí v nemeckom jazyku. Do programu sa zapojil aj spevokol cirkevného zboru zaspievaním piesne: Spievaj duša moja, amen. Pri-

tomných pozdravil domáci brat farár Roman Porubän, ktorý vo svojom príhovore povedal, že už po niekoľko rokov si na Vianoce vychutnáva pieseň Janka Kurica a skupiny Vidiek, v ktorej sa spieva:

Dvadsiateho tretieho mi preleťlo hlavou, že mám odísť na vidiek na Vianoce za mamou. ... Cestou domov roľnícky zvoní v mojej hlave. Malý výlet na vidiek bude iste to pravé.

Tieto slová zacitoval z úvodu a záveru piesne. No autor tohto textu geniálnym spôsobom v tejto piesni spieva o rôznych našich myšlienkových okľukách, ktoré nás napokon vždy na Vianoce dovedú domov.

Prežiť Vianoce v kruhu svojej rodiny - to je jeden z nádherných darov, ktorý nám dáva Pán Boh cez tieto sviatky. Mali by sme si uvedomiť,

ADVENTNÉ POSEDENIE DÔCHODCOV

že to nie je samozrejmosť. Práve to narodené betlehemske dieťa nás mobilizuje a aktivizuje k tomu, že Vianoce chceme prežiť v kruhu svojich blízkych – teda doma. Stretávame sa za jedným stolom, v jednom dome, kde odrazu je nás celá kopa a spoločne si môžeme vychutnávať nielen atmosféru Vianoc, ale predovšetkým ich posolstvo, ktoré k nám zaznieva z chudobnej maštale a jaslí, oznamované pastierom na betlehemských stráňach: **„Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán“** (Lk 2,10.11).

Vianoce sú sviatky domova a my robíme všetko pre to, aby naše domovy boli vládnejšie, príjemnejšie a pokojnejšie. Upratujeme, zdobí-

me, varíme, pečieme, obdarúvame sa navzájom, chceme jeden druhému urobiť radosť, ale predovšetkým sme spolu so svojimi milovanými. Domov tak prestáva byť konkrétnou adresou nášho trvalého bydliska. Domovom sa stáva pre nás cez Vianoce akékoľvek miesto, ktoré dokážeme premeniť kvalitou našich vzťahov, kde jeden voči druhému sme si vzájomnou pomocou, porozumením a kde môžeme cítiť blízkosť a oporu druhého človeka, ktorý nás má rád.

Možno aj tieto Vianoce nás naše myšlienky zväbia na malú odbočku, tak ako to spieva Janko Kuric vo svojej piesni. Snívame, kde by sme našli ten najlepší domov. Vianoce sú však pozvaním k tomu, aby sme vytvorili domov tam, kde sa nachádza-

SPIŠSKÉ VIANOCE V DREVENOM ARTIKULÁRNYM KOSTOLE

me. Domov ako miesto dôvery, lásky a nádeje.

To je posolstvo vianočného príbehu. Z nevľúdneho, neláskavého a vierolomného spoločenstva ľudí robí Boh príchodom svojho Syna svoj domov, domov lásky, pokoja a šťastia. Tým, že Boh dôveruje obyčajným pastierom, za ktorými posielal anjela Gabriela, či mudrcom od východu, ktorým sa zjavila hviezda, robí z nedôverčivých, obyčajných a prostých ľudí či dokonca z pohanov - poslov vzájomnej dôvery a radostnej zvesti. Tým, že miluje, priam premieňa nenávidiacich ľudí na poslov lásky. Tým, že sa obetuje, robí zo sebeckých ľudí poslov obetavosti. Aj Mária mala takúto skúsenosť, keď sa jej zjavil anjel a oznámil jej Boží plán záchrany

hriešneho sveta skrze Božieho Syna, ktorého počne a porodí do tohto sveta. A tak i Mária, ako ponížená služobnica, môže vyznávať: **„Mocný urobil so mnou veľké veci“** (Lk 1,49).

Mocný Boh koná s nami veľké veci na Vianoce. My častokrát blúdime, chodíme rôznymi okľukami, kým nájdeme pravý domov, ktorý nám Boh ponúka skrze svojho Syna Ježiša Krista narodeného pre naše spasenie. Niekedy sme v tomto živote poriadne domotaní, ale našťastie máme tu Vianoce, ktoré sa z roka na rok k nám prihovárajú, ako je potrebné nájsť ten pravý domov, ktorý nám ponúka Boh skrze narodeného Mesiáša.

Po príhovore domáceho brata farára sa nám predstavil vystúpením

MAGURÁČIK NA SPIŠSKÝCH VIANOCIACH

detský folklórny súbor Magurá-
čik, ktorý si pripravil niekoľko pies-
ní v súvislosti s miestnymi zvykmi.
Ani tohto roku nechýbali sestry Uh-
lárové, ktoré nám zaspievali vianoč-
né koledy i zavinšovali rôzne vinše,
ako je to zvykom u Rusínov. Na zá-
ver priniesli skauti betlehemské
svetlo, v žiari ktorého sme zaspievali
pieseň: Tichá noc, svätá noc.

21. decembra 2014 sa uskutoč-
nila v auditóriu lýcea vianočná be-
siedka s programom detí navštevu-
júcich hodiny náboženskej výchovy
a detskej besiedky. Svojím progra-
mom nám deti priblížili obsah Via-
noc. Ako prvé vystupovali deti z ne-
deľnej besiedky pod vedením Evky
Ciriakovej a Slávky Jankurovej, kto-
ré sa postavili okolo jasličiek, sym-
bolizujúcich narodenie Pána Ježi-

ša Krista. Na vianočnej besiedke vy-
stúpili aj deti z Vrbova, vzhľadom
na to, že v školskom roku 2014/2015
sa po prvýkrát učí vo Vrbove evan-
jelické náboženstvo na základnej
škole. Po nich vystúpili deti z prvé-
ho stupňa, ktoré vedie pani učiteľ-
ka Šimanská a po nich deti z druhého
stupňa, ktoré vedie brat farár Po-
rubän. Spoločne zaspievali pieseň:
*Chvála Ti, Bože verný, že podľa za-
slúbení Spasiteľa si nám dal, v ľud-
skom tele Ho poslal.*

Po skončení vianočnej besied-
ky sa deti v sprievode zborovej dia-
konie a niektorých rodičov vyda-
li na cestu do Domova dôchodcov
Náruč, kde ako každý rok poslúži-
li svojím programom, a tak potešili
týchto ľudí, ktorí často bývajú opus-
tení a osamotení. Radostná vianoč-

VIANOČNÁ BESIEDKA - VYSTÚPENIE NAJMENŠÍCH DETÍ

ná zvest' so spevom detských piesní vždy poteší obyvateľov domova dôchodcov, ktorí si radi prídu pozrieť vianočné pásmo detí a vypočuť, že *„tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho“* (J 3,16).

21. decembra 2014 sa uskutočnil v auditóriu lýcea 4. adventný koncert zo série adventných koncertov konaných v jednotlivých cirkvách pôsobiacich na území mesta Kežmarok a tohto roku aj v Lubici. Tento štvrtý koncert bol venovaný židovskému sviatku Chanuka – sviatku svetiel. Keďže v čase konania koncertu prebiehal záver židovského sviatku chanuka, jeden z učiteľov Základnej umeleckej školy Antona Cígera v Kežmarku, Mgr. art. Michal Paľ-

ko, prišiel s myšlienkou venovať tento koncert tomuto sviatku vzhľadom na to, že sám je žid a pozná všetky obrady spojené s týmto sviatkom. Túto aktivitu s riaditeľom umeleckej školy sme privítali. Ako učiteľ pripravil deti, ktoré odprezentovali židovskú hudbu, ktorá sprevádza tento sviatok pri zapalovaní sviečok na chanukovom svietniku. Zaujímavé bolo, že počas koncertu zaznel žalm, ktorý bol zaspievaný po hebrejsky a následne po slovensky. V rámci tohto koncertu sa Mgr. art. Michal Paľko prítomným prihovoral aj ako kantor v krakovskej synagóge. Domáci brat farár Roman Porubän v krátkej prednáške vysvetlil pôvod vzniku tohto sviatku, jeho zmysel a porovnal určité skutočnosti s kresťanskými Vianocami (táto prednáška

bola uverejnená vo Vianočnom zborníku (rovnako v zoznamu skladieb).

3. januára 2015 v auditóriu lýcea už po štvrtýkrát zaznela Malá vianočná hudba v podaní Kvarteta Ad gloriam Dei. Toto kvarteto tvoria členovia Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu, Orchestra opery a baletu Slovenského národného divadla ako aj Štátnej opery Košice a ich hostia. V interpretáciách rôznych skladieb sa nám tohto roku predstavili: 1. husle – Samuel Mikláš; 2. husle – Jana Vozníková; viola – Radovan Blahunka; violončelo – Gregor Regeš; barytón – Juraj Adamuščin; flauta – Dominika Križalkovičová; gitara – Marek Kamenický; klarinet – Michal Vozník.

Festival Malá vianočná hudba sa koná od roku 2011 v rôznych mes-

tách a obciach Slovenska a je určený pre spríjemnenie sviatočných chvíľ Vianoc. Vznikol z iniciatívy členov sláčikového kvarteta Ad gloriam Dei tvoreného mladými profesionálnymi umelcami, ktorí okrem sólovej činnosti pôsobia v popredných slovenských hudobných telesách. Zámerom tohto kvarteta bolo a je vytvoriť zoskupenie, ktoré svojmu publiku približuje duchovné poslanstvo prostredníctvom hudby rôznych štýlových období, pričom popri osobitných večerných koncertoch svojou hrou obohacuje slávnostné okamihy rôznych sviatkov a cirkevných obradov.

V rámci tohtoročného festivalu boli obohatením kvarteta na koncertoch Jana Vozníková (2. husle) a Radovan Blahunka (viola). Spes-

4. ADVENTNÝ KONCERT VENOVANÝ CHANUKE

tréním jednotlivých vystúpení boli aj hudobní hostia, ktorí do programu prispievali svojím dlhodobým obľúbeným repertoárom, alebo aj repertoárom, ktorý bol priamo nastudovaný pre túto príležitosť. Viaceré skladby pre túto príležitosť upravil poprípade skomponoval Gregor Regoš. V interpretácii týchto mladých umelcov zaznelo úvodné pásмо vianočných kolied; Hebrejské piesne a záver (ako obyčajne) patril vianočným koledám.

23. januára 2015 sa uskutočnila v auditóriu lýcea prezentácia novej knihy od PhDr. Nory Baráthovej: *Stretol som Ho*. Celé podujatie moderovala Barbora Kaprálová. V jednotlivých čítaniach úryvkov z knihy: *Stretol som Ho* sa nám predstavili: Eva Ciriaková, Anna Beřko-

vá a Ján Bachleda. Autorku pozdravil piesňou domáci spevokol Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Keřmarok. Ku gratulantom sa pridala riaditeľka Múzea v Keřmarke Mgr. Erika Cintulová. Tá zaspomínala na časy, keď sestra Baráthová bola pracovníčkou múzea a keď ona nastupovala do hradu ako historik novoveku, tak veruže mala pred ňou reřpekt, lebo Baráthová – to bol pojem. Plný humoru a vtipu zaznel príhovor od Milana Chomu, člena kultúrnej komisie mesta Keřmarok, kde sestra Baráthová bola jej dlhoročným predsedom. Samozrejme, že nechýbali ani pozdravné slová vydavateľstva a. s. Transcius, ktoré prezentovala sestra Naďa Kubányová. Autorke sa nakoniec prihovril aj

NOVOROČNÝ KONCERT KVARTETA AD GLORIAM DEI

domáci brat farár, ktorý vo svojom príhovore povedal:

Stretol som ho – to je úplne bežná fráza, ktorú používame v rozhovore, keď informujeme svojich blízkych a priateľov, koho sme stretli na ulici, v práci, v obchode a podobne. Dennodenne stretávame množstvo ľudí – príjemných, ale zároveň i tých, ktorých by sme najradšej obišli a možno ani nechceli vidieť. Jeden zo slovenských básnikov, maliarov a esejistov, Ján Kostra, napísal báseň: *„Každý deň stretnúť človeka, to stačí.“* A básnik pokračuje ďalej: *„Každý deň stretnúť človeka, no nie v plači. Nie strachopuda, ktorý narieka ... Deň, v ktorom nestretnáš ho, stratený je.“*

Je možno až provokujúce počúvať o tom, že stretnutie človeka s člove-

kom by malo byť také dôležité, že ak ho nestretneme, tak deň sa stáva pre nás strateným dňom. Môžeme o našich dňoch povedať, že nie sú stratené, že sme stretli človeka, ktorý stál za to, že náš deň bol naplnený niečím výnimočným, čo nás posunulo v myslení i v napredovaní o krok ďalej? Až ma niekedy zamrazí, keď sa človek pozrie na svoje dni a vníma tú skutočnosť, že nestretol človeka, ktorý by stál za to, ktorý by reprezentoval obraz Boží v správaní, konaní, vyznávaní hodnôt, aby sme nemuseli to, čo by malo byť pre nás normálne, formulovať do zákonov prostredníctvom referenda.

Stretol som Ho. Ak naša Nora dala takýto názov ďalšej zo svojich publikácií, tak pravdepodobne aj ona stretla človeka, o ktorom píše

v tomto diele a ktorý dokáže meniť a obrusovať ľudské charaktery, aby o nás platilo, že sme stvorení k obrazu Božiemu a že takého človeka sa oplatí stretnúť. A Nora Ho stretla. Kedy a ako, keď žil pred niekoľko tisíc rokmi? Stretla Ho cez rozprávanie svojej mamy, krstnej mamy, na ktorých mohla vidieť, čo toto stretnutie urobilo s nimi v živote, ako toto stretnutie ich zmenilo, ale zároveň posilňovalo v každodenných zápasoch, keď skladali ruky k modlitbe, či otvárali Bibliu. Stretla Ho cez čítanie knihy, ktorej hovoríme, že je Kniha kníh. Stretla Ho pri skúmaní dejín, ale aj pri svojich prvých pádoch a kotrmelcoch, keď si uvedomila, že On je Ten, ktorý ju dvíha, ktorý ju miluje a ktorý i za ňu šiel ako zločinec na Golgo-

tu. Stretla Ho pri svojej rodine, blízkych priateľoch, či dokonca sa môžem skromne pochváliť, že i pri počúvaní mojich kázni, z ktorých niečo zakomponovala do tohto skromného diela, no pritom diela, ktoré jasne ukazuje, koho by sme mali v živote stretnúť, aby tí, ktorí nás stretnú, mohli povedať: *Každý deň stretnúť človeka, to stačí.*

Mnohí aj v čase okupácie Izraela Rímskou ríšou stretli Ježiša – a nič to s nimi neurobilo. Nechceli Ho vidieť, nechceli Ho počuť. Za tých dvetisíc rokov sa na tejto skutočnosti veľa toho nezmenilo. Mnohí Ho stretli a stretávajú. A ako Ho vnímajú? Koľkí z Neho urobili akéhosi povidína, prílišného moralistu, buriča, filozofa, či humanistu, ale nenašli v ňom to, čo pred nedávnom sme

NORA BARÁTHOVÁ PODPISUJE SVOJU KNIHU STRETOL SOM HO

spievali v piesňach a čo anjeli oznamovali pastierom na betlehemských stráňach: „**Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán**“ (Lk 2,11.12).

Mnohí i dnes sedia pri Jeho nohách, v prvej lavici, možno pod kazateľnicou, ale nepočujú Ho. Keď sa zabuchnú a zamknú veľké dvere, tak to všetko akosi zostáva za dverami a ich život plynie po starom, čo sa potom odráža v spoločnosti, politike, ale i v ekonomike, v sociálnej ne-

rovnosti, nezájume, egoizme, podvodoch, lakomstve a podobne.

Prajem všetkým čitateľom, aby horeli takou túžbou, ako horel v tomto príbehu mladý Joachim a neskôr Kornélius. Horeli túžbou stretnúť Krista, ktorý aj zo mňa dokáže urobiť človeka. Človeka, ktorého bude potešením stretnúť, pretože jeho život je presvietený tým svetlom, o ktorom Kristus povedal: „**Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť v tme, ale bude mať svetlo života**“ (J 8,12).

Roman Porubän

STRETOL SOM HO - ZÁVEREČNÝ RAUT

Zborový list: občasník Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok

Zodpovedný redaktor: Roman Porubän, zborový farár v Kežmarku

Jazyková úprava: Nora Baráthová, Oľga Kormanová, Mikuláš Lipták, Katarína Slavičková

Adresa: Ev. a.v. farský úrad, Hviezdoslavova 18, 060 01 Kežmarok; tel. 052 / 452 22 42

web: www.ecavkk.sk; **e-mail:** ecavkk@gmail.sk

Pre vnútornú potrebu Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok spracoval **MADRO**

• - - - - • Výborná • - - - - •

Zbor vznikol krátko po začiatku reformácie – okolo roku 1536 a patrila do Dolnopoľského seniorátu. Od r. 1806 do r. 1861 patrila Výborná pod správu Cirkevného zboru Toporec. Do r.

1945 to bol samostatný cirkevný zbor. Po vydaní Tolerančného patentu si Výborňania postavili v rokoch 1832-1833 svoj vlastný klasicistický kostol. Kostol má charakter sieňového priestoru, ktorý je zakončený polkruhovou apsidou, v ktorej

je umiestnená sakristia. Zaklenutý je pruskou klenbou s medziklenbovými pásmi. Nad vchodom sa nachádza drevená empora, na ktorej je umiestnený organ z r. 1853 z dielne Jo-

zefa Kolbaya. Klasicistický oltár so stĺpmi a tympanom dotvára obraz Ježiša Krista, ktorý namaloval v r. 1872 Teodor Boemm.

Krstiteľnica z tohto kostola sa na-

chádza od r. 1993 v kostole

CZ ECAV na Slovensku Svit.

